

Rapport 2010:7

Arkeologisk förundersökning

Grav- och boplatssområde i Hästholmen

RAÄ 236
Hästholmen 7:1
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun
Östergötlands län

Rickard Lindberg

ÖSTERGÖTLANDS LÄNSMUSEUM
AVDELNINGEN FÖR ARKEOLOGI

Grav- och boplatssområde i Hästholmen

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning och arkeologisk bakgrund.	4
Syfte och frågeställningar	4
Metod och dokumentation	5
Resultat	7
Gravar	7
Boplatsanläggningar	7
Kulturlager	9
Övriga anläggningar	9
Fynd	11
Dateringar	11
Diskussion och tolkning	13
Boplats från bronsålder?	13
Gravar från äldre järnålder	13
Historisk tid	14
Åtgärdsförslag	14
Referenser	14
Tekniska uppgifter	17
Appendix 1. Keramisk analys	18
Appendix 2. Osteologisk analys	21
Bilaga 1. Schaktbeskrivning	38
Bilaga 2. Anläggningsbeskrivning.	46
Bilaga 3. Kalibrerade ¹⁴ C-dateringar.	68
Bilaga 4. Fyndlista	71
Bilaga 5. Ritningar	76

Framsida: Undersökningsområdet mot norr med Omberg i bakgrunden.

Foto Emma Karlsson, ÖLM.

Ö S T E R G Ö T L A N D S   L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N   F Ö R   A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

På uppdrag av Ödeshögs kommun utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning inom Hästholmen 7:1 under augusti och september 2009. Den arkeologiska förundersökningen utfördes inom RAÄ 236, ett grav- och boplatsoområde. Totalt öppnades 28 schakt. I dessa framkom ca 270 anläggningar i form av gravar, kulturlager och boplatzanläggningar. Fem brandgravar, en skelettgrav och ca 70 boplatzanläggningar undersöktes. Fynd av bland annat keramik, järnföremål och stenmaterial togs tillvara. Dateringarna visar på två olika kronologiska faser där boplatzanläggningarna daterats till äldre bronsålder (period II och III) medan gravarna härrör från äldre järnålder och skiftet mellan förromersk och romersk järnålder.

Rickard Lindberg
antikvarie

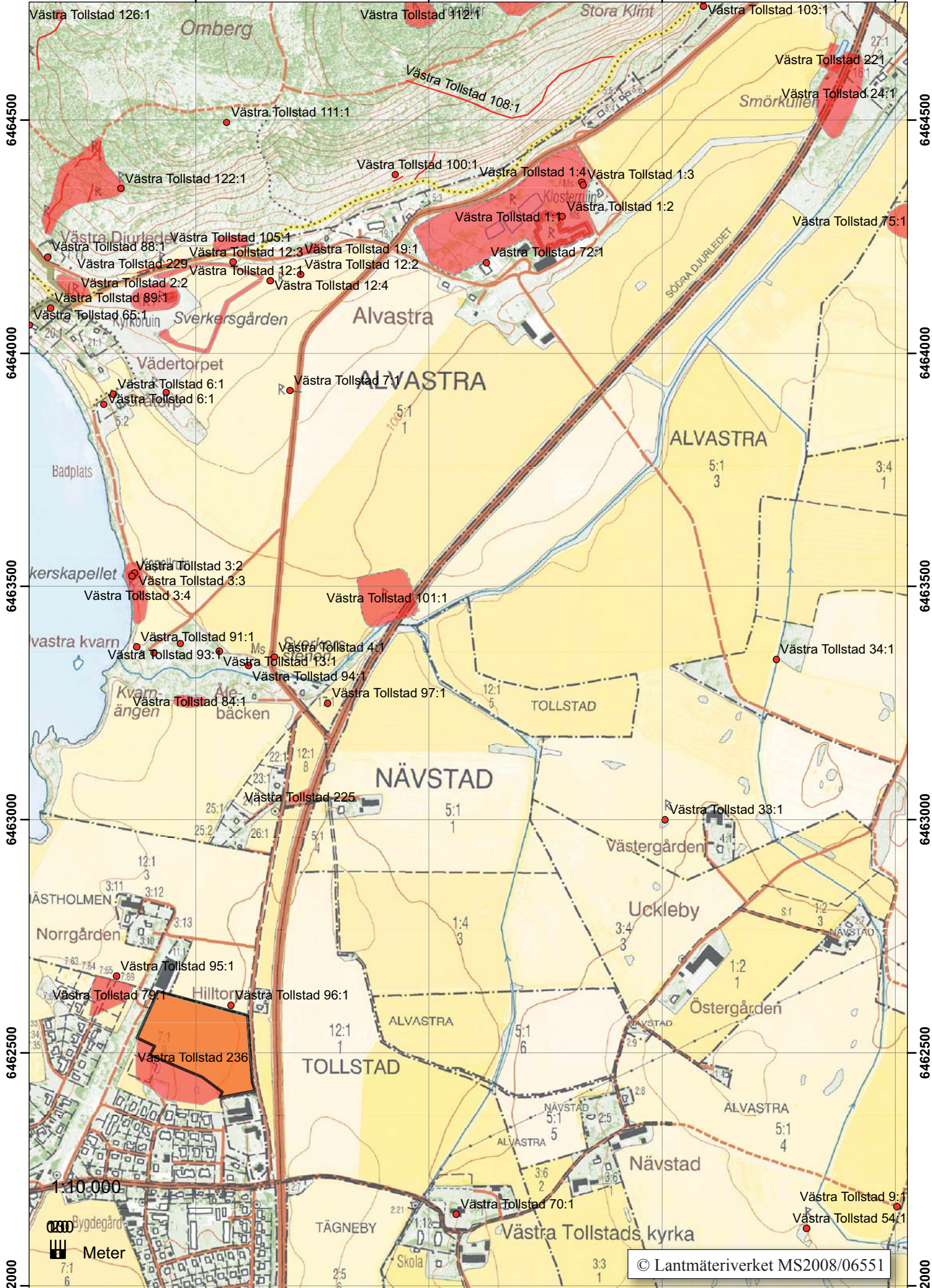
Figur 2 (motstående sida). Utdrag ur digitala Fastighetskartan med forn­ lämningar (röd) och undersökningsområdet (orange) markerat. Skala 1:10 000.

1432000

1432500

1433000

1433500

Inledning

Det aktuella området ligger i nordöstra delen av samhället Hästholmen, några hundratal meter från Vätterns östra strand och ca två kilometer söder om Omberg. Ödeshögs kommun planerar för villabebyggelse och en detaljplan skall upprättas inom en del av fastigheten Hästholmen 7:1. Den totala undersökningsytan var ca 35 000 m².

Inom området är sedan tidigare en utredning utförd av Östergötlands länsmuseum. Förundersökningsytan har en mindre utbredning än utredningsytan. Delar av de från utredningen mest anläggningstäta områdena i söder ingick inte i förundersökningen. Under fältarbetets gång visades grävningen tillsammans med pedagog från länsmuseum för skolbarn i Ödeshögs kommun. En visning för allmänheten genomfördes också. Totalt visades undersökningsytan för ca 250 personer.

Förundersökningen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen Östergötland.

Uppdragsgivare var Ödeshögs kommun, Byggenheten, vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt utformningen av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning och arkeologisk bakgrund

Exploateringsytans topografi utgörs av två höjdryggar, en i öster och en i söder, med lägre liggande partier mellan. Hela förundersökningsområdet är idag åkermark.

Undersökningsområdet är beläget mitt i ett av Sveriges rikaste fornlämningsområden, med lämningar från hela förhistorien in i medeltiden. Omberg med de omgivande rika jordbruksbygderna, inklusive Tåkernområdet samt Vättern som kommunikationsled har satt sin prägel på trakten ända från stenåldern till våra dagar (Browall 2003).

Östergötlands länsmuseum genomförde 2004 en arkeologisk slutundersökning omedelbart väster om det nu aktuella förundersökningsområdet. Vid undersökningen framkom cirka 100 anläggningar av boplatsskikt, RAÄ 79. En stor del av anläggningarna bestod av stora gropar fyllda med eld- och värmepåverkade stenar. Lämningarna har tolkats vara en del av ett större boplatsskomplex, med en kronologisk tyngdpunkt i bronsålder (Karlsson & Räf 2006).

Östergötlands länsmuseum utförde i november 2008 en arkeologisk utredning etapp 2 inom delvis samma område som förundersökningen. Sammanlagt berördes vid utredningen en yta på ca 73 000 m². Den arkeologiska utredningen kunde identifiera ett större förhistoriskt grav- och boplatssområde, RAÄ 236 (Räf 2008).

I samband med denna utredning framkom 76 anläggningar. Majoriteten återfanns i den södra och den sydöstra delen av området. Hela denna yta utmärktes av att det var mycket skärvsten i markytan.

Vid utredningen framkom två flatmarksgravar samt ytterligare tre till fyra mörkfärgningar som kunde vara sönderplöjda gravar. Vidare framkom ca 20 stolphål, varav ett flertal tolkades ingå i en möjlig yttervägg till ett hus, ett tiotal troliga härdar/kokgropar, ett tiotal rännen samt tre möjliga årderspår. Ytterligare ett tjugotal anläggningar bestod av mörkfärgningar som inte kunde ges en närmare tolkning (Räf 2008).

Två av härdarna liknade de stora gropar med eld- och värmepåverkade stenar, som undersöktes på det närliggande boplatssområdet RAÄ 79. De två flatmarksgravarna från utredningen gavs en preliminär datering till yngre bronsålder/förromersk järnålder.

Strax norr om området finns en torplämning registrerad (RAÄ 96). Enligt fornminnesregistret finns torpet markerat på en geometrisk avmätning från år 1691 (Fornminnesregistret, RAÄ 96, V Tollstads sn). För utförlig områdesbeskrivning se Karlsson & Räf 2006 och Räf 2008.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var att undersöka fornlämningarnas karaktär, datering och utbredning. I målsättningen ingick också att finna samband med de redan kända fornlämningarna i närområdet.

Följande frågeställningar skulle särskilt beaktas:

- Kan lämningarna kronologiskt höra samman med de intilliggande boplatsslämningarna RAÄ 79?
- Om RAÄ 79 och RAÄ 236 har ett kronologiskt samband och således kan höra ihop är följdfrågan om RAÄ 79 och RAÄ 236 representerar olika aktiviteter inom ett och samma boplatssområde? Och i så fall – vilka då?
- Har gravarna inom RAÄ 236 ett kronologiskt samband med boplatsslämningarna?
- Vilka samband med övriga fornlämningar i närområdet har lämningarna inom RAÄ 236?

Resultatet av förundersökningen skall utgöra beslutsunderlag för länsstyrelsens fortsatta hantering av ärendet samt utgöra ett underlag för uppdragsgivarens planeringsarbete.

Figur 3. Undersökningsområdet mot öster. Foto Erika Räf ÖLM.

Metod och dokumentation

Den arkeologiska förundersökningen genomfördes som en sökschaktsgrävning. Sökschakten kom i huvudsak att öppnas på de ytor som inte berörts av utredningsschakten. Några större ytor avbanades i anslutning till anläggningar av boplatsskarakter för att ta reda på ifall dessa kunde härröra från förhistoriska huskonstruktioner. Schakt och lämningar mättes in med Nätverks RTK-GPS. Inmätningarna registrerades och bearbetades därefter i informationssystemet Intrasis.

Ett relevant urval av de påträffade lämningarna undersöktes och dokumenterades genom handgrävning, beskrivning, fotografering och handritning. I rapporten används definitionen mörkfärgning för ej undersökt anläggning av trolig förhistorisk karaktär som inte går att bestämma närmare vid en okulär bedömning.

I ett urval av de påträffade kulturlagren provgrävdes mindre ytor i hela- och fjärdedels kvadratmetersrutor för att utröna lagrens tjocklek och karaktär. Jorden sållades, med fyra mm såll, för att konstatera om lagren var fyndförande eller inte.

Prover för ^{14}C -analyser insamlades i ett urval av anläggningarna för att datera boplatslämningarna och gravarna och om möjligt fastställa om det rör sig om en eller flera tidsperioder på platsen. ^{14}C -analyserna utfördes av Ångströmlaboratoriet, Uppsala universitet. Analyser av keramiken, för att ge indikation angående ålder och funktion, utfördes av docent Ole Stilborg, Stilborg Keramikanalys. Osteologisk analys av det påträffade skelettmaterialet genomfördes av osteolog Petter Nyberg, Östergötlands länsmuseum. Det litiska materialet är genomgången av Mathias Sarmiento Söderberg, Östergötlands länsmuseum.

Fynden registrerades i Intrasis och kommer att registreras i Östergötlands länsmuseumns föremålsdatabas SOFIE. Ett föremål har skickats till Acta Konserveringscentrum AB för konservering. Fynden förvaras på Östergötlands länsmuseum i klimatanpassade magasin i avvaktan på slutgiltigt fyndfördelning.

Skolvisningarna utfördes tillsammans med pedagog Lena Lindgren, Östergötlands länsmuseum.

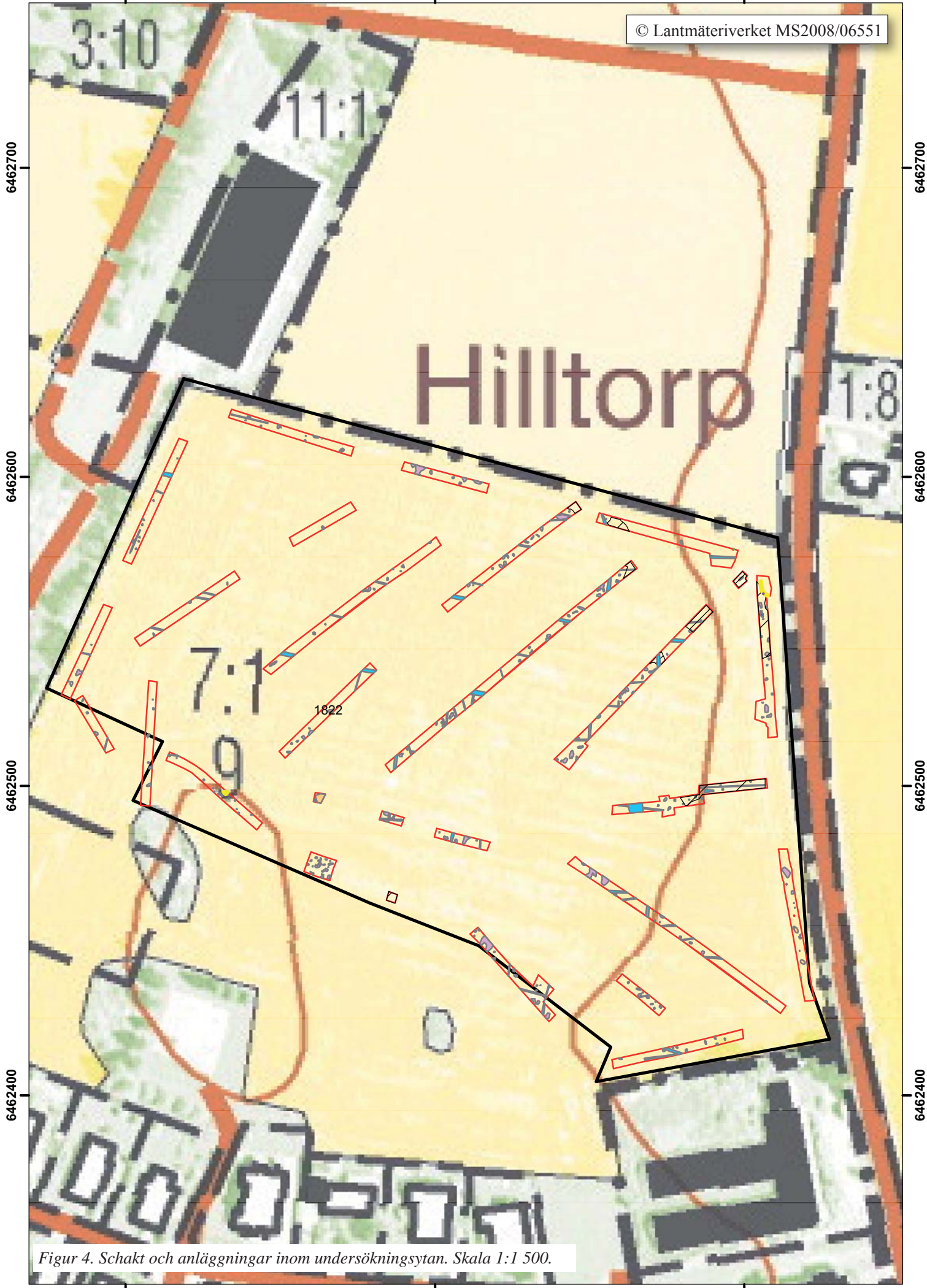
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

1431900

1432000

1432100

© Lantmäteriverket MS2008/06551

Figur 4. Schakt och anläggningar inom undersökningsytan. Skala 1:1 500.

1431900

1432000

1432100

Resultat

Totalt öppnades 28 schakt med en sammanlagd yta av 3827 m². Undergrunden i området bestod av lera förutom i söder upp mot den mindre höjden och i öst-nordöst där undergrunden utgjordes av sand/grus till lerblandad sand/grus. I schakten framkom ca 270 anläggningar och lager, främst i form av boplatsanläggningar men också gravar. Anläggningar påträffades inom hela förundersökningsområdet.

Gravar

Vid förundersökningen framkom nio gravar, åtta av brandgravskick samt en skelettgrav. Brandgravarna utgjordes av tre urnegravar och två bengropar. Ytterligare tre brandgravar påträffades men undersöktes inte närmare och har därför bara klassificerats som brandgrav. Gravarna framkom främst i två områden, i nordöst och mot den mindre höjden i söder. Vid höjden i söder påträffades även gravar vid utredningen.

Tre **urnegravar**, A790, A806 och A200007 framkom i områdets nordöstra del och var alla kraftigt skadade. A806 påträffades i anslutning till en stenrad, A4050. Stenraden utgörs av sex större stenar i en konkav linje. Gravurnorna i A790 och A200007 hade intakt botten in situ och avtryck efter urnorna kunde observeras i marken efter att keramiken avlägsnats. Kärlen i anläggningarna har flera paralleller avseende gods och teknik, skillnaden ligger i kärlets dimensioner. Kärlet i A790 (F45, 46 och 47) har beräknats ha en bottendiameter på 0,1 m, A806 (F35, 36, 37 och 38) till 0,045 m och A200007 (F42, 43 och 44) till 0,18 m. Kärlets gods och formgivning tyder på en äldre järnåldersdatering (Stilborg 2009). I A790 insamlades 6,4 g brända ben (F54) och i A806 41,3 g (F48). I A200007 påträffades inga ben utan kärlet har tolkats som en gravurna utifrån sitt läge intill A790 och den stora överensstämmelsen mellan de båda kärlet. Den osteologiska analysen av de brända benen i A790 och A806 har fastställt att det rörde sig om ben från människa (Nyberg 2009).

Två **bengropar**, A1340 och A1484, påträffades i områdets nordöstra del. Ingen av bengroparna låg i någon mörkfärgning utan gravarna avgränsades i plan genom förekomsten av brända ben.

A1340 var 0,45 m i diameter och upptäcktes först efter att brända ben framkommit efter regn. Vid undersökningen av graven tillvaratogs en förhållandevis stor mängd brända ben med en totalvikt på 745,5 g (F56). Benen kommer från en kvinna med en uppskattad dödsålder till ca 35 år. Utifrån storleken på de brända benfragmenten har troligtvis inte benen finfördelats efter kremeringen (Nyberg 2009). I graven påträffades två järnföremål, det ena föremålet är troligtvis en kniv (F8) och det andra en nål (F15). Båda föremålen var i dålig kondition. Föremålen är i

skrivande stund på konservering och tolkningarna är därför preliminära. A1340 är ¹⁴C-daterad till mellan 200 f Kr och år 0 (Ua-38693, 2 sigma). Noterbart är att toppen på bengropen A1340 ligger ca 0,15 m under botten på urnorna (A790 och A200007).

Grav A1484 låg i stenraden A4050 inom en 0,2x0,3 m stor yta. Här insamlades totalt 58,2 g brända ben (F48). Benen har artbestämts till människa och den gravlagda individen var ett barn, yngre än sju år vid dödstillfället (Nyberg 2009).

Brandgravarna A2345, A2598 och A3494 utgjordes av mörkfärgningar där brända ben observerades i plan. A3494 låg upp mot höjden i den södra delen av området medan de andra två gravarna låg i det lägre partiet mellan höjderna.

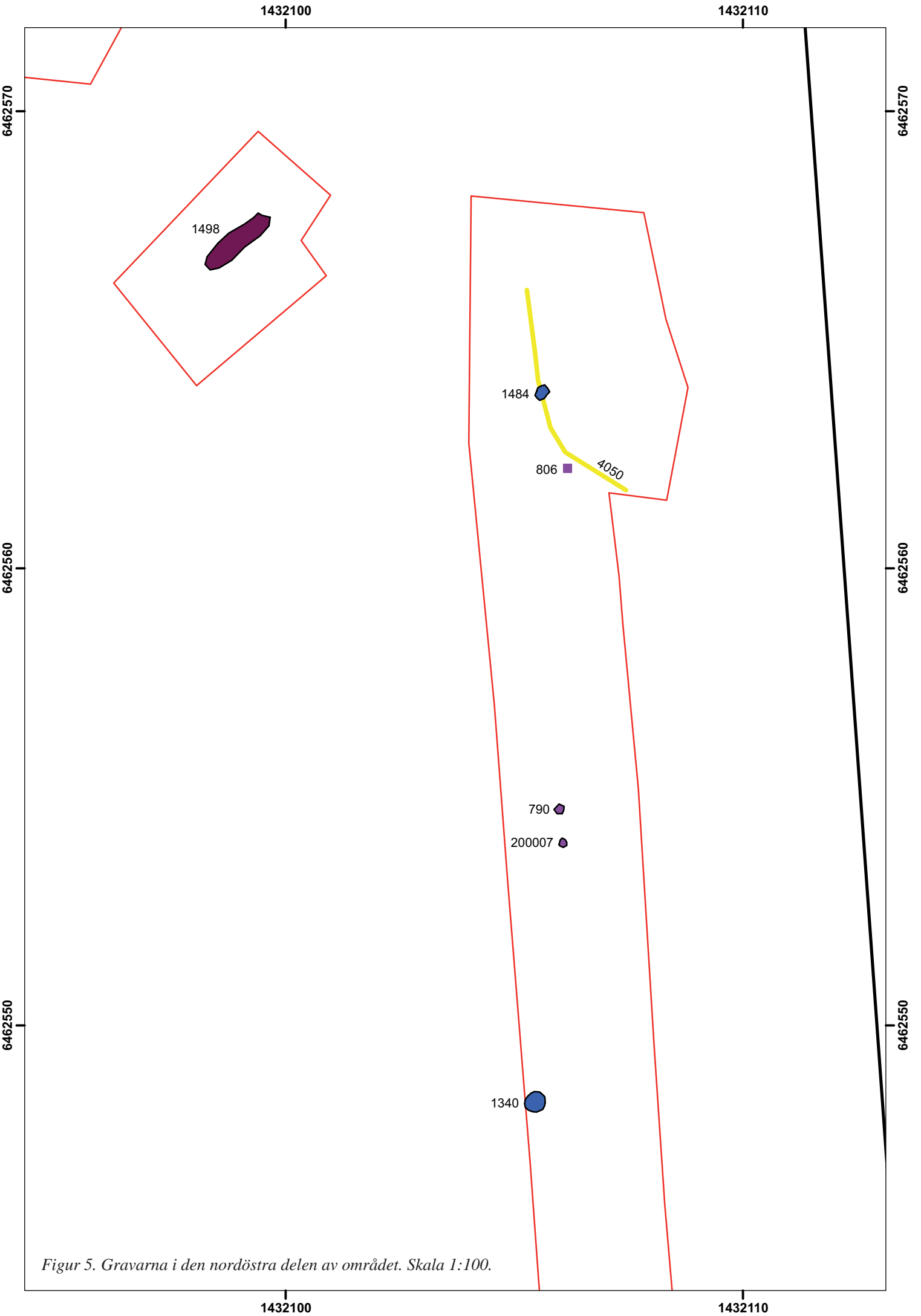
Skelettgraven A1498 framkom ca 0,25 m under nuvarande markyta och låg på kulturlagret A3995. Troligtvis har skelettet (F57) skyddats av att området är stenigt och det därigenom varit svårt för plojen att tränga ned i marken. Skelettet var däremot i mycket dåligt skick. Graven var orienterad i nordöst-sydvästlig riktning, med huvudet i nordöst. Den gravlagda låg på rygg och ovan bäckenet påträffades en rödfärgad kalksten. Det är dock osäkert om kalkstenen varit en del av den ursprungliga graven. Individen har osteologiskt bedömts vara en man som dog i en ålder mellan 40 och 45 år. Få tänder återfanns men åtminstone en tand var kraftigt nedsliten (Nyberg 2009). Ingen nedgrävningskant eller mörkfärgning kunde konstateras vid skelettet. Graven är ¹⁴C-daterad till 130-340 e kr (Ua -38694, 2 sigma).

För utförlig osteologisk analys av både brandgravar och skelettgrav se appendix.

Boplatsanläggningar

Boplatsanläggningarna utgörs av fem härdar, två kokgropar, 22 gropar, 26 stolphål och 167 mörkfärgningar. Boplatsanläggningarna är relativt jämnt spridda över ytan, dock finns ett par områden med koncentrationer, i söder och i öst-nordöst. Boplatsanläggningarna var till största del fyndtomma.

Stolphålen var vanligen runda eller ovala med varierande storlek i plan mellan ca 0,15-0,80 m. Djupen i profil var mellan 0,03-0,34 m. Vid förundersökningen kunde inga hus eller andra konstruktioner av stolphål konstateras. Endast sex stolphål (A275, A397, A1097, A1590, A1869 och A2370) har fyllning med sten som skulle kunna indikera takbärande stolphål. Dessa sex stolphål är spridda över hela förundersökningsområdet. Det finns dock mörkfärgningar, särskilt i områdets södra del, som kan vara stenskodda stolphål. I stolphål A2370 påträffades brända ben (F52, 53 och 55) och bränd lera (F34).

Figur 5. Gravarna i den nordöstra delen av området. Skala 1:100.

Benen gick inte att artbestämma (Nyberg 2009). Inga andra fynd påträffades i stolphålen.

Groparna var vanligen ovala, 0,3x0,4 m till 2,25x0,85 m stora, med homogen fyllning. Djupet varierade mellan 0,08-0,4 m. Ingen av de 22 groparnas funktion kunde fastställas. Tre gropar skiljer ut sig från de övriga, A1324, A3759 och A4107. A1324 innehåller rikligt med välpackad sten och fynd av kvarts (F25 och 26) och keramik (F39, 40 och 41). Keramiken är av samma typ som påträffats i gravarna och i kulturlagret A200077 (Stilborg 2009). Keramikfynden indikerar en datering till äldre järnålder. Gropen A3759 hade värmepåverkad, rödfärgad lera i plan. Anläggningen tolkades vid utredningen som en ränna liggande i en möjlig stolphålsrad. Inga stolphål kunde konstateras vid undersökningen av A3759, dock undersöktes bara 25 % av anläggningen. Inga ytterligare stolphål kunde heller fastslås i den från utredningen möjliga stolphålsraden. Stolphålsraden så som den var tolkad vid utredningen fortsätter utanför det nu aktuella området i söder. Gropen A4107 bedömdes först utgöra ett kulturlager. Gropens fyllning av svartgrå sandblandad lera med enstaka eldpåverkade stenar var mycket lik kulturlagret A3478 till sin karaktär. Vid undersökningen kunde en nedgrävningskant följas och anläggningen har därför tolkats som en stor grop. Anläggningen är inte fullständigt undersökt.

Härdarna och kokgroparna A558, A578, A762, A957 och A2076, var alla ovala med skärvig och skörbränd sten. A558 och A578 ligger intill varandra medan de övriga härdarna ligger ensamma. A578 skär ovan nämnda grop A1324. Utifrån denna stratigrafiska relation bör härden vara yngre än gropen, vilket skulle resultera i en datering av härden till tidigast från äldre järnålder. I A578 påträffades fynd av brända ben (F52, 53). Benen gick inte att artbestämma (Nyberg 2009).

Härden A762 ligger intill urnegravarna A790 och A200007 och har stratigrafiskt tolkats vara äldre än urnegravarna, vilket bör resultera i att även A762 är senast från äldre järnålder. Två kokgropar, A1785 och A3514, undersöktes och daterades till äldre bronsålder (period II och III), 1410-1210 f Kr respektive 1400-1130 f Kr (Ua-38695 och Ua-38696, 2 sigma). A3514 är tolkad som en kokgrop men anläggning skulle också kunna vara en härdgrop.

Kulturlager

Totalt har tolv kulturlager registrerats. Alla utom ett, A3478, fanns i förundersökningsområdets östra och nordöstra del. Lagren hade en varierande tjocklek

mellan 0,13-0,3 m. Kulturlagret i söder, A3478, var av en annan karaktär än övriga kulturlager. Lagret bestod av svartgrå sandblandad lera med enstaka eldpåverkade stenar med fynd av bränd lera och brända ben (F6, F7, F24 och F30).

Under matjorden framkom kulturlager i den östra och nordöstra delen av området. Dessa var av samma karaktär bestående av lerblandad sand och/eller grus. Sannolikt rör det sig totalt om några få lager, troligtvis med olika kronologisk härkomst, som finns över ett större område. Där anläggningar eller fynd inte kunde observeras vid schaktningen togs lagren bort. Alla delar av lagren har fått unika id-nummer, även om det med största sannolikhet rör sig om partier av ett fåtal större lager. Vissa av lagren är bara inmätta som punktobjekt i de schakt där de förekom.

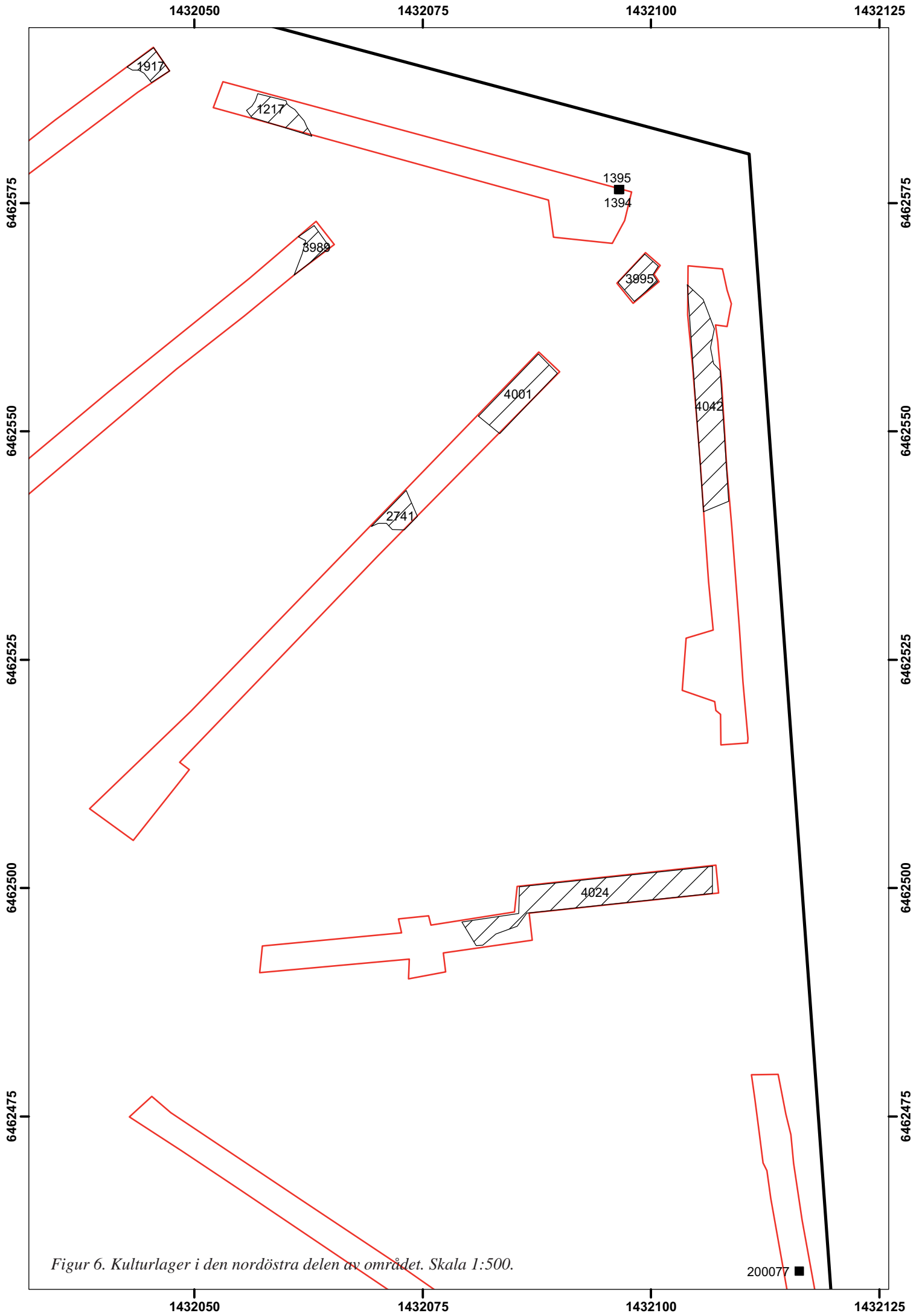
Skelettgraven A1498 ligger på lager A3995, vilket resulterar i en förhistorisk datering av kulturlagret till tidigast romersk järnålder. En förhistorisk datering har även kulturlagret A4042. Två av urnegravarna (A790 och A200007) är grävda genom lagret, vilket betyder att lagret bör vara senast från äldre järnålder. Bengropen A1340 hade också en fysisk relation till lagret. Det går dock inte att stratigrafiskt utröna om den ligger under eller är grävd igenom lagret, varför den inte kan bidra ytterligare till lagrets datering. I lager A200077 påträffades keramik av äldre järnålderskaraktär.

Kulturlager A4024 överlagrade ett stenfyllt täckdike (A2973), vilket resulterar i en trolig historisk datering av lagret. I detta område har inägorna till soldattorpet (RAÅ 96) legat vilket kan förklara förekomsten av kulturlager med historiskt ursprung. En källkritisk aspekt på dateringen är att lagret och täckdiket kan vara omrört, efter exempelvis plöjning, och att det är därför ingen nedgrävningskant för stendiket syntes högre upp i stratigrafien. Något liknande har dock inte uppmärksammats någon annanstans inom undersökningsytan.

Kulturlagren är fyndförande men förekomsten av fynd är begränsat. Totalt sällades ca 1,2 m³. Sammanlagt framkom 19 fyndposter i kulturlagren. Fynden utgörs främst av litiskt material, bränd lera, brända ben och keramik. Det litiska materialet som påträffades i lagren var för knappt och fragmenterat för att dra några slutsatser angående lagrens ålder.

Övriga anläggningar

Inom området fanns två olika huvudtyper av **diken** samt kombinationer av de två huvudtyperna. Diken med fyllning av gul lera var tydligt maskingrävda täckdiken. Ett antal diken med fyllning av brun lera var omgrävda med diken av gul lera, vilket visar det kronologiska förhållandet mellan de två huvudty-

Figur 6. Kulturlager i den nordöstra delen av området. Skala 1:500.

perna. Några av dikena med brun fyllning var delvis stenfyllda. Noterbart är ett eller flera dike/diken, A2093, A2791 och A3085, följer skiftet där undergrunden växlar mellan lera och lerblandad sand/grus som också sammanfaller, åtminstone delvis, med gränsen för torpets (RAÄ 96) ägor.

I nordöstra delen fanns även ett antal anläggningar (registrerades som mörkfärgningar) som bestod av **koncentrationer av sten** (A626, A677, A687 med flera). Liknade anläggningar fanns inte någon annanstans i området. Ingen av dessa anläggningar undersöktes men A687 rensades fram och vid rensningen påträffades tegel samt brända och obrända ben.

Fynd

Totalt finns 57 fyndposter registrerade. Fynden består av 64,5 gram bränd lera, 857 gram brända ben, 5,6 gram flinta, 218,95 gram keramik, 23,1 gram kvarts, 5,1 gram kvartsit och 807,7 gram obrända ben samt två järnföremål. varav det ena föremålet troligtvis är en kniv. Den största delen av de brända och obrända benen samt keramiken och järnföremålen framkom i gravarna (se vidare under gravarna och appendix för fullständig keramisk- och osteologisk analys).

Det finns indikationer på hantverk bland fynden av bränd lera såsom F27 och F28 som kan vara del av en ugn- eller ässjekonstruktion samt F34 som kan vara del av en gjutform (Stilborg 2009). Det litiska materialet framkom främst i områdets nordöstra del och består av slagen flinta, kvarts och kvartsit. Två bitar flinta (F10 och F21) framkom i samband med sällning av gravfyllningen i skelettgraven (A1498) och bengropen (A1340). Troligt är dock att flintan

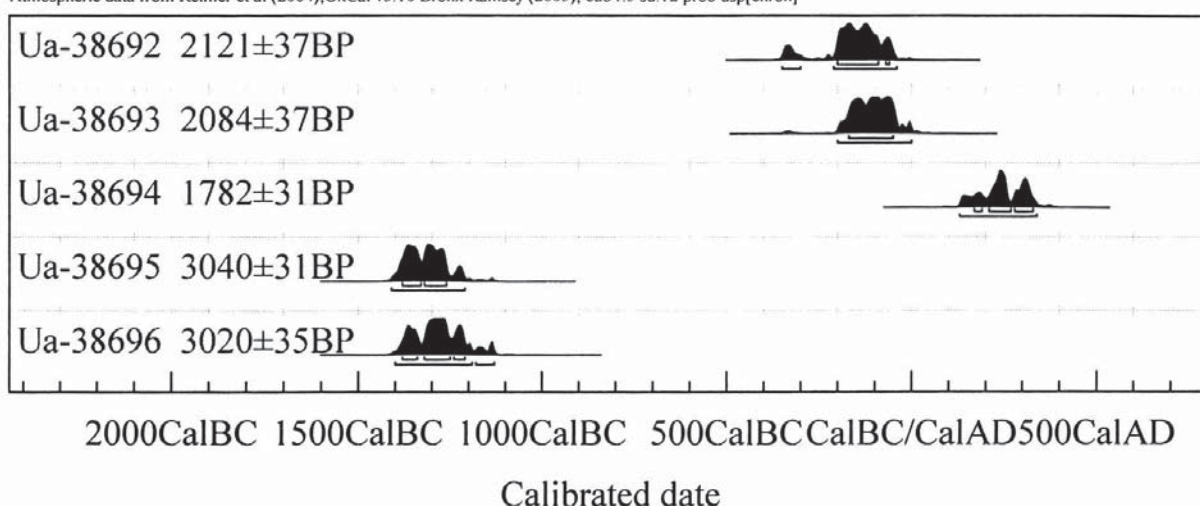
ursprungligen kommer från de lager (A3995 och A4042) som anläggningarna grävts ned i.

Dateringar

Fem anläggningar har daterats med ¹⁴C-analys. Två brända ben från gravarna A1340 och A16 (som framkom vid utredningen), en tand från skelettgraven A1498 och kolprov från kokgroparna A1785 och A3514. Eftersom ingen grav från den södra delen av området undersöktes vid förundersökningen, skickades ett ben som insamlades vid utredningen från den delen av området. Benet från A1340 är daterat till 200 f Kr till år 0 (Ua-38693, 2 sigma) och benet från A16 är daterat till 340-40 f Kr (Ua-38692, 2 sigma). Tandens från skelettgraven är daterad till 130-340 e kr (Ua-38694, 2 sigma). Kokgropen A1785 är daterad till 1410-1210 f Kr (Ua-38695, 2 sigma) och kokgropen A3514 är daterad till 1400-1130 f Kr (Ua-38696, 2 sigma). Dateringarna visar på två olika kronologiska faser där kokgroparna är från äldre bronsålder (period II och III) medan gravarna är daterade till äldre järnålder, i skiftet mellan förromersk och romersk järnålder.

Keramiken, som främst är insamlad vid gravarna, har utifrån gods och formgivning bedömts ha sitt ursprung i äldre järnålder (Stilborg 2009). Dateringarna stämmer därför väl överens med ¹⁴C-dateringarna av gravarna. Inga dateringar går, som ovan beskrivits, att fastställa utifrån det litiska materialet. Eftersom endast två anläggningar av boplatsskaraktär har tidsbestämts kan ytterligare dateringar inom området ge en förändrad kronologisk bild av boplatsten medan det inte finns något som tyder på en annan datering än den nu givna av gravarna.

Atmospheric data from Reimer et al (2004); OxCal v3.10 Bronk Ramsey (2005); cub r:5 sd:12 prob usp[chron]

Figur 7. ¹⁴C-dateringar och kalibreringskurvor.

1431900

1432000

1432100

© Lantmäteriverket MS2008/06551

6462700

6462700

6462600

6462600

6462500

6462500

6462400

6462400

3:10

11:1

Hilltorp

7:1

4050

Figur 8. Schakt och anläggningar från både utredning (grå) och förundersökning (röd). Skala 1:1 500.

1431900

1432000

1432100

Diskussion och tolkning

Inom undersökningsområdet finns ett omfattande grav- och boplatsoområde. Två kronologiska faser kan fastställas utifrån dateringarna av lämningarna. Gravarna har sitt ursprung i äldre järnålder medan boplatzanläggningarna troligen har sin härkomst i äldre bronsålder. Totalt har vid förundersökningen och utredningen ca 5700 m² schakt öppnats inom det aktuella området, vilket är ca 15% av den totala ytan. Vid förundersökningen framkom ca 270 olika anläggningar och lager. Dessa anläggningar tillsammans med de ca 40 anläggningar som framkom inom förundersökningsområdet vid utredningen, ger en anläggningstäthet på ca 0,055 anläggningar/m². Ca 70 anläggningar undersöktes och av dessa undersökta anläggningar utgick ca 1/3.

Boplats från bronsålder?

Inga husstrukturer påträffades vid förundersökningen. Det finns dock ett par koncentrationer med anläggningar där huskonstruktioner skulle kunna finnas. Särskilt i södra delen av området, upp mot den mindre höjden, talar antalet anläggningar och deras karaktär för att huskonstruktioner kan förekomma. Exempelvis finns det mörkfärgningar med sten som i samband med utredningen tolkades som möjliga gravar. Dessa skulle kunna vara stenskodda stolphål. Mörkfärgningarna ligger dock utanför det nu aktuella förundersökningsområdet. Huskonstruktioner och aktivitetsområden i anslutning till sådana skulle också förklara den höga anläggningstätheten och uppkomsten av exempelvis kulturlagret A3478. Vid schaktningen av södra delen av området iaktogs bränd lera, både som lösfynd i ploglagret samt i toppen anläggningar och lager. Den brända leran kan vara rester efter husväggar. Bränd lera framkom inte vid schaktningen i samma utsträckning i resterande delar av undersökningsområdet. I den anläggningstäta södra delen av området påträffades även kokgropen A3514, vilken daterats till bronsålder.

De daterade kokgroparna (A1785 och A3514) visar på ett kronologiskt samband med de stora gropar fyllda med eld- och värmepåverkade stenar som påträffades vid undersökningen av RAÄ 79. A1785 överensstämmer väl, med sina två tydligt urskiljbara lager, med de gropar som tolkats som kokgropar inom RAÄ 79. I sin slutsats diskuterar Karlsson och Räf att lämningarna vid RAÄ 79 skall ses som en del av ett större boplatsskomplex med bronsåldersdatering (Karlsson och Räf 2006).

En fråga att ta med till en framtida undersökning är om det finns flera kronologiska faser bland boplatslämningarna. De förhistoriska kulturlagren kan till exempel inte dateras närmare än till senast äldre

järnålder. Lagerbildningsprocesserna har inte kunnat fastställas. Vi vet idag inte om lagren representerar boplats, odling eller annan aktivitet. Exempelvis finns det spår, om än få, av metallhantverk inom området. Två härdar och en grop har, utifrån stratigrafi och fynd, fått en möjlig datering till järnålder. Vid dateringen av dessa anläggningar och lager finns en rad källkritiska problem med exempelvis osäkra stratigrafiska förhållande och fynd i lager.

Det går inte att utesluta att det litiska materialet i kulturlagren kommer från äldre kronologiska kontexter, kanske från redan under förhistorien förstörda och skadade kulturlager och anläggningar. Det litiska materialet har dock bedömts efter förundersökningsresultatet ha en låg arkeologisk potential.

Gravar från äldre järnålder

Gravarna framkom i två områden på, eller upp mot, de båda höjderna. Samtliga var eller har tolkats vara från järnålder. Enstaka gravar påträffades även i den lägre liggande marken mellan höjderna. Skelettgravarna var den grav som skiljde sig från de övriga, dels genom gravskicket men också genom en något yngre datering till romersk järnålder. Två av brandgravarna, urnegraven A806 och bengropen A1484, låg i eller i direkt anslutning till stenraden A4050. Vid fältarbetet var arbetshypotesen att stenraden kunde utgöra resterna av en kantkedja och att en större, numera förstörd, gravanläggning fanns i denna del av undersökningsytan. Denna hypotes gick varken att bekräfta eller bestrida vid undersökningen och bör prövas vidare i en eventuell framtida undersökning. Eftersom en av gravarna i nordöstra delen av området framkom under kulturlager och var svår att urskilja bör området djupschaktas efter att lager och ovanliggande anläggningar undersökts.

Gravarna har tydliga paralleller i gravfältet vid Smörkullen (RAÄ 24). De arkeologiska undersökningarna ägde rum på Smörkullen i omgångar under åren 1900 – 1922. Cirka 300 gravanläggningar undersöktes. Av de undersökta anläggningarna var 102 brandgravar och 178 skelettgravar. Dateringarna av brandgravarna täcker perioden yngre förromersk järnålder – äldre romersk järnålder, medan skelettgravarna anlades under äldre romersk järnålder till och med första delen av yngre romersk järnålder. Individerna i skelettgravarna på Smörkullen var gravlagda på rygg och orienterade med huvudet mot nord eller nordöst, tänderna hos de vuxna männen var ofta något eller mycket nötta. Brandgravarna på Smörkullen var fyndfattiga, bara ca 20% av gravarna innehöll gravgåvor. Gravfältet anses vara det största undersökta

gravfältet från äldre järnålder på svenska fastlandet (Borgström 1973; Browall 2003: 96ff med ref).

Förutom den uppenbara kronologiska överensstämmelsen och parallellen i gravskick mellan gravfälten kan man möjligen göra andra jämförelser. Både i gravorienteringen och tandslitage finns paralleller mellan skelettgravarna på Smörkullen och skelettet från förundersökningsområdet. Endast en brandgrav inom förundersökningsområdet innehöll gravgåvor, ett mönster som är känt från Smörkullen. Det finns dock ett källkritiskt problem här i och med att gravarna inom RAÄ 236 var skadade. En framtida undersökning skulle kunna söka och jämföra olika aspekter mellan gravarna i Hästholmen och gravfältet på Smörkullen.

En fråga att ta med till framtida undersökningar av RAÄ 236 är om det finns ytterligare aktiviteter från äldre järnålder förutom gravarna och de få anläggningar som eventuellt kan härledas till järnålder. Någonstans måste de gravlagda individerna ha levt och verkat.

Historisk tid

Vid utredningen framkom en rad med stolphål och en ränna som tolkades som en möjlig vägglinje (Räf 2008). Linjen har en svagt konvex form som väl skulle stämma överens med vägglinjen i ett förhistoriskt stolphus. Två anläggningar från denna linje fanns inom förundersökningsytan, ett förmodat stolphål och en möjlig ränna. Det förmodade stolphålet (A3787) utgick efter undersökning. Den möjliga rännan (A3759) undersöktes inte i sin helhet, men i den del som undersöktes kunde inga stolphål noteras. Vad som också talar mot tolkningen som vägglinje är att någon parallell vägglinje eller takbärande stolphål inte påträffades vid förundersökningen. En alternativ tolkning av stolphålsraden är att den utgör spår efter stängsling under historisk tid. På historiskt kartmaterial över Hästholmen från slutet av 1600-talet och framåt finns ett torp (RAÄ 96) och dess ägor utritade. Äldsta kartan där den gräns visas som kan sättas samman med stolphålsraden är storskifteskartan från 1786 (D143-9:2). Torpets ägo gräns i väster ligger i samma riktning som stolphålsraden. Vid en rektifiering av storskifteskartan visar stolphålsraden ca 6-7 m öster om ägo gränsen, vilket är en acceptabel felmarginal. Det går i dagsläget inte att avfärda tolkningen att stolphålsraden skulle kunna vara del av en vägglinje, men för att få svar på frågan måste ytterligare undersökningar utföras.

Torpets (RAÄ 96) ägor kan vara förklaring på fler arkeologiska frågetecken inom undersökningsytan. Torpets inprickning i FMIS ligger strax utanför

förundersökningsområdet i norr. Vid kartstudier i samband med förundersökningen har det visat sig att torpet kan ha legat, åtminstone delvis innanför området (D143-9:1, D143-9:2, D143-9:3). Torpet och dess aktivitet skulle alltså kunna förklara uppkomsten av exempelvis kulturlagret A4024 och koncentrationerna av sten, A626, A677, A687 som idag har en osäker datering. Stenkoncentrationerna kan dock inte uteslutas som möjliga gravanläggningar. Dateringen av A4024 grundar sig, som ovan beskrivits, på att lagret dolde ett stenfyllt täckdike (A2973). Ytterligare undersökning skulle kunna svara på frågetecknen rörande torpets verksamhet kontra de förhistoriska aktiviteterna.

Kulturlagren som finns i den nordöst-östliga delen av området sammanfaller till stor del med torpets ägor. Det går alltså redan i detta skede konstatera att samma jordar nyttjades av förhistoriens hästholmare som av dess torpare under historisk tid.

Åtgärdsförslag

Undertecknad bedömer att hela förundersökningsområdet bör omfattas av vidare arkeologisk undersökning (särskild arkeologisk undersökning) inför en exploatering. Fortsatta arkeologiska åtgärder kräver beslut enligt Kulturminneslagen (SFS 1988:950). Beslut fattas av Kultur- och samhällsbyggnadsenheten vid Länsstyrelsen Östergötland.

Referenser

Tryckta källor

- Borgström, H. 1973. Järnåldersgravfältet vid Alvastra. Trebetygsuppsats. Arkeologi, särskild nordeuropeisk. Stockholms universitet. Stockholm.
- Browall, H. 2003. Det forntida Alvastra. Statens Historiska Museum. Monographs 6. Stockholm
- Karlsson, E. & Räf, E. 2006. Skärvor av sten. Lämningsar från bronsåldern i Hästholmen. Östergötlands länsmuseum. Kulturmiljöavdelningen. Rapport 2006:13.
- Räf, E. 2008. Gravar och boplats i Hästholmen. Arkeologisk utredning etapp 2. Östergötlands länsmuseum. Avdelningen för arkeologi. Rapport 2008:133.

1432000

1432100

6462600

6462600

6462500

6462500

6462400

6462400

1432000

1432100

Figur 9. Stolphålsraden och torpets ägogräns markerat på storskifteskarta från 1786.

Övriga källor

Informationssystemet om fornminnen (FMIS),
Västra Tollstads socken

Fornminnesregistret (FMR), Västra Tollstads socken

Geometrisk ägoavmätning. 1695. Hästholmen
nr 1-6. Akt D143-9:1.

Storskifteskarta. 1786. Hästholmen nr 1-6.
Akt D143-9:2.

Laga skifte. 1856. Hästholmen nr 1-6. Akt D143-9:3.

Tekniska uppgifter

Lokal	Hästholmen 7:1
Socken	Västra Tollstad
Kommun	Ödeshög
Län och landskap	Östergötland
Fornlämning	RAÄ 236
Ekonomiskt kartans blad	8E 2g
Koordinater	X 6462630-6462405 Y 1431875-1432125
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning
Länsstyrelsens handläggare	Magnus Johansson
Länsstyrelsens dnr	431-4414-09
Länsmuseets dnr	180/09
Länsmuseets projektnummer	530943
Uppdragsgivare	Ödeshögs kommun, Byggenheten
Kostnadsansvarig	Ödeshögs kommun, Byggenheten
Projektledare	Rickard Lindberg
Personal	Emma Karlsson, Erika Räf, Lena Lindgren och Petter Nyberg
Fältarbetstid	2009-08-03 -- 09-18
Fynd	C4488
Foto	Digitalt
Analys	Osteologi, ¹⁴ C och keramik mm
Grafik	Rickard Lindberg
Renritning	Johan Levin
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2010:7 © Östergötlands länsmuseum

Appendix 1. Keramisk analys

Hästholmen 1:7

Kort rapport över förundersökningsmaterial

Hästholmen 1:7, V. Tollstad sn., Ög.

A200007. F42, F43 och F44

Fyndet utgörs av en 9 mm tjock buk-bottenskarva, en spjälkad buk-bottenskarva och två buk-bottenfragment från samma kärl samt ett 60-tal småfragment antagligen från samma bottendel. Godset är magrat med ca. 20 % krossad, glimmerrik granit med en maximal kornstorlek på 2-3 mm. Diametern på botten, som är lätt konkav, har kunnat beräknas till 18 cm. Utsidan är glättad. Kärlet har bränts i en oxiderande atmosfär och antagligen senare sotats från insidan i samband med användning.

Lösfynd. F27 och F28

Fyndet omfattar ett upp till 14 mm tjockt fragment av en konstruktion bestående av en upp till 5 mm tjock sandstensskiva och naturligt grov lera, som bränts fast på och delvis kring sandstenen. Det mesta av leran sitter på ena sidan. Detta tjockare lager av bränd lera bär ett 15 mm brett avlångt avtryck (pinn?) på den sida, som vänder bort från sandstenen. Därutöver finns fyra mindre fragment av samma brända lera. Temperaturen verkar ha varit ganska hög. Dock finns inga spår av sintring.

A806. F35, F36, F37 och F38

11 fragment, 6 bukskärvor (5-8 mm tjocka), en buk-bottenskarva (8 mm) samt en större skärva med mynning, hals och buk återstår av ett litet kärl med en beräknad bottendiameter på 4,5 cm. Godset är magrat med 20-25 % krossad granit med en maximal kornstorlek på 2 mm. Utsidan är glättad. Kärlet är genomoxiderat.

A790. F46 och F47

Tre spjälkade buk-bottenskarvor samt ett 80-tal fragment, varav några tydligen är bottenfragment, samt ytterligare 23 fragment av buk(?) -skärvor återstår av ett kärl. Godset är magrat med omkring 20 % krossad granit (med en del glimmer) med en maximal kornstorlek på 2-3 mm. Diametern på botten, som är lätt konkav, har kunnat beräknas till 10 cm. Utsidan är glättad. Kärlet har bränts i en oxiderande atmosfär. Såväl bottendelens form som kärlets gods har mycket nära paralleller i F754, A200007.

A1324. F39, F40 och F41

Fyndet omfattar två 11 mm tjocka bukskärvor av gods magrat med 15-20 % krossad granit med en maximal kornstorlek på 3-4 mm. En mynningsskarva 9 mm tjock samt ett möjligt bottenfragment kan härröra från samma kärl. Den beräknade mynnings-

diametern är ca 22 cm. Utsidan är glättad. Kärlet är oxiderat bränt. Därutöver förekommer 10 fragment. Godset är av samma typ som F-nr 4.

A4107. F33

Fyndet omfattar ett antal små fragment av oxiderat bränd mellanlera. Det största fragmentet har form som hörnan på ett litet rektangulärt/kvadratisk block. Kan eventuellt vara rest av ett miniatyr-lerblock.

A3514. F22

Fyndet består av fem fragment av oxiderat bränd mellanlera. Ett av de större fragmenten har ett tydligt, smalt, pinnavtryck.

Lösfynd. F29

Den 9 mm tjocka bukskärvan består antingen av en mellangrov lera med ett naturligt innehåll av sandkorn upp till 2-3 mm – alternativt av en finare lera magrad med tillsatt sand. Leran är mycket järnrik med ett antal ferrihydroxidkoncentrationer. Materialet har utsatts primärt eller sekundärt för så pass höga temperaturer att ferrihydroxidkoncentrationerna har börjat sintra och fungerat som flussmedel på delar av den omgivande leran.

A2370. F34

Fyndet består av två fragment av bränd lera. Ett litet fragment av oxiderat bränd mellanlera. Ett lite större fragment av oxiderat bränd mycket järnrik lera (jmf F2053) har en konkav, relativt slät yta, som förefaller lite rödare än andra delar. Det kan vara ett pinnavtryck, men man kan inte helt utesluta möjligheten att det rör sig om inloppet till en gjutform.

A200077. F1

Fyndet består av ett spjälkat skärvfragment. Godset har en grov magring av finkrossad, glimmerrik granit.

A200077. F4

Fyndet omfattar en skärva och ett skärvfragment. Den 10 mm tjocka bukskärvan är gjord av ett gods magrat med 15-20 % krossad granit med en maximal kornstorlek på 4-5 mm. Utsidan är glättad och kärlet är oxiderat bränt.

A1395. F5

Fyndet består av ett fragment av oxiderad bränd mellanlera.

A3478. F6

Fyndet består av 18 fragment av oxiderat bränd, järnoxidrik mellanlera.

Tolkning

Materialet omfattar dels kärlorester dels bränd lera/teknisk keramik.

Kärlen från anläggningarna A200007, A790, A806 och A1324 har flera drag gemensamt: ett relativt grov-magrat gods med 15-25 % krossad granit (som oftast innehåller en del glimmer); en glättad utsida och en oxiderande bränning. I två fall (A200007 och A790) är bottenplattan lätt konkav. Det som främst skiljer är kärlets dimensioner – från en beräknad bottendiameter på 4,5 cm (A806) till en på 18 cm (A200007) och vägg tjocklekar mellan 7 mm (A806) och 11 mm (A1324). Detta förklarar utmärkt variationen i maximal kornstorlek mellan 2 mm (A806) och 3-4 mm (A1324). De teknologiska skillnaderna verkar små och korrelerade med kärlets dimensioner. Skärvan och skärvfragmentet som framkommit vid sällning i A200077 (F4, F1) avviker inte signifikant från kärlet i gravarna.

F29 (lösfynd) har preliminärt tolkats som en skärva, men det avvikande godset (en mycket järnrik mellanlera) och den relativt höga temperaturen ”skärvan” har utsatts för tyder snarare på att den hör till gruppen

av teknisk keramik. Härtill kommer lösfyndet F27 och F28 som är ett fragment av en konstruktion av lera, sandsten och trä (?) som har bränts antagligen i förbindelse med användningen. Det kan röra sig om en ässe- eller ugnskonstruktion. Pinnavtryck finns även på ett av fragmenten av bränd lera i (F22) i anläggning A3514. Den konkava ytan på ett av fragmenten (F34) i anläggning A2370 kan också vara ett pinnavtryck, men det kan inte helt uteslutas att det kan röra sig om inloppet i en gjutform.

Slutligen omfattar F33 i anläggning A4107 bland annat en rätvinklig hörna från ett litet föremål – möjligt ett miniatyr-lerblock.

Kärlets gods och formgivning tyder snarast på en äldre järnåldersdatering. Det finns inga entydiga yngre bronsåldersselement i formgivningen och det relativt grov-magrade godset har flera paralleller bland järnålderskeramiken än bland bronsålderskeramiken. Den tekniska keramiken ger varken indikationer på en absolut datering eller på en relativ datering i förhållande till kärlet.

Appendix 2. Osteologisk analys

Arkeologisk förundersökning av RAÄ 236, Västra Tollstad sn,
Ödeshögs kommun, Östergötlands län.

*Osteologisk undersökning av ett obränt skelett och brända ben
Petter Nyberg, December 2009*

Bakgrund

Skelettmaterialet som redovisas i denna rapport framkom i samband med en arkeologisk förundersökning av RAÄ 236, Västra Tollstad socken, Ödeshög kommun, Östergötlands län (Lst dnr 431-4414-09).

Materialet som tillvaratogs har analyserats av osteolog Petter Nyberg, Östergötlands länsmuseum, i december 2009.

Material

Det analyserade skelettmaterialet kom från en skelettgrav (A1498) och elva ytterligare arkeologiska objekt innehållande brända ben. Skelettet i graven var i mycket dåligt skick och i stort sätt var endast de långa rörbenen och kraniet bevarat. Skelettmaterialet från graven hade en totalvikt av 802,7 gram och antalet fragment uppgick till 704. Skelettet var fragmenterat med en snittvikt av 1,1 gram per fragment. Samtliga identifierade ben i A1498 kom från den gravlagde personen.

145 respektive 52,5 gram av de tillvaratagna fragmenten från A1498 var inte möjliga att identifiera till art eller benslag. Samtliga av dessa ben tillvaratogs antingen i samband med framresning av graven eller vid den sällning av dess fyllning som gjordes efter att skelettet lyfts upp från graven. Viktmässigt har således 750,2 gram eller 93 % av benen från A1498 varit möjliga att identifiera till art. Antalsmässigt har 559 eller 79 % av fragmenten varit möjliga att identifiera till art.

Det analyserade brända skelettmaterialet från de övriga tio arkeologiska objekten (A578, A687, A790, A806, A1340, A1395, A1484, A2370, A3478, A200077) hade en totalvikt av 857,0 gram och antalet fragment uppgick till 3 059. Det brända materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,3 gram per fragment.

Viktmässigt har 507,9 gram eller 59 % av det brända materialet varit möjligt att identifiera till art. Samtliga av dessa ben härrörde från människa. Tre brända fragment kunde identifieras endast som djurben härrörande från någon typ av däggdjur. Totalvikten på dessa fragment var 1,0 gram.

Metod

Benen har sorterats och bestämts till benslag, sida och del av ben. Fynden har specificerats i bifogad benlista. En sammanställning för varje kontext finns under rubriken Resultat i denna rapport.

Könsbedömning och åldersbedömning

De olika metoderna för könsbedömning bygger på att benens proportioner och morfologi varierar beroende på kön. Det finns således både morfologiska och metriskiska könskriterier att tillgå. De flesta könsskiljande karaktärerna uppträder och utvecklas först i samband med puberteten eller senare, vilket innebär att en dylik bedömning är mycket svår att göra på unga individer.

Vid bedömning av de morfologiska kriterierna har de metoder som sammanställts i Human Osteology (White 2000:362ff med anf litt) använts. De flesta könstypiska karaktärer på kraniet har bedömts efter en 5-gradig skala.

- 1 = kvinna
- 2 = tveksam kvinna
- 3 = tvetydig (allophys)
- 4 = tveksam man
- 5 = man

Bäckenet var i för dåligt skick för att någon könsbedömning skulle vara möjligt att utföra. På ett av lårbenen har könsindikerande mått tagits, såsom den vertikala längden på ledhuvudet (Bass 1995:230f). Dessutom har kraniets tjocklek mätts och den metriskiska bedömningen grundar sig då på de kriterier som utarbetades av Nils-Gustaf Gejvall för bränt skelettmaterial (1948:171f, fig 11 samt tabell 3-5). Dessa kriterier har även använts vid bedömning av det obrända skelettet. Hänsyn bör dock tas till att dessa kriterier utarbetats för kremerat material och att skelettmaterial krymper vid bränning. Krympningen anges av skilda författare uppgå till mellan 1 och 25 % (Iregren 1972:23 med anf litt).

Åldersbedömning

Ålder kan bedömas utifrån skilda kriterier baserade på skelettets allmänna utveckling och åldrande. Genom att tänder bryter fram i olika åldrar och successivt slits, ger en bedömning utifrån dem en hänvisning till ett särskilt åldersintervall. Skelettutvecklingen i övrigt ger oftast endast en bestämning till yngre eller äldre än en viss ålder. En annan sak att ta i beaktande är att åldersbedömningar som gjorts utifrån skelettet inte ger individens kronologiska ålder utan den biologiska. Denna kan mer eller mindre väl sammanfalla med den kronologiska. Ju fler ålderskriterier som finns bevarade på skelettet desto mindre felmarginal och snävare åldersbedömning kan fås. Det är enklare att mer noggrant bedöma åldern på barn och tonåringar än på en vuxen individ.

För åldersbedömning av bäckenet studerades benstrukturen på ledytan mellan korsbenet och höftbenen (facies auricularis). En 8-gradig skala, som är samma för män och kvinnor, användes. Faserna bedöms utifrån förändringar i benet som vågmönster, tvärstrimmighet, kornighet, kompakthet, oregelbundenhet, makro- och mikroporositet samt benpålagring (Lovejoy et al 1985).

Åldersbedömning har även gjorts genom tandslitage på tuggytan (occlusalt) på de bakre kindtänderna utifrån Brothwells metod med en 4-gradig skala (Brothwell 1981:72). Slitage på tänder kan påverkas av den kost man äter. Bäst är att använda slitage på tänder i underkäke samt den första (M1) och andra (M2) bakre kindtanden eftersom de uteslutande används vid tuggning. Visdomstandan (M3) används mindre vid tuggning och är beroende av om individen har en hel tanduppsättning. Dessutom bör man ha i åtanke vid åldersbedömning av tänder att tandslitage generellt ger en yngre ålder än bedömning utifrån kranium eller bäcken.

Åldersbedömning har dessutom gjorts med hjälp av kraniefragment utifrån förhållandet mellan tabula externa, tabula interna och diploë. Jag har då använt de av Gejvall utarbetade kriterierna, så som de är beskrivna hos Sigvallius (1994:10). Det mänskliga skelettmaterialet har då indelats i följande åldersklasser (efter Sjøvold 1978).

Adultus	18-44 år
Maturus	35-64 år
Senilis	Äldre än 50 år

När det har varit möjligt har jag har också nyttjat Holcks kriterier för suturernas utseende vid olika åldrar (Holck 1997:64ff, fig 9, 10). Vad det gäller graden av synostos hos suturerna har uppgifterna hämtas från Standards for Data Collection from Human Skeletal Remains (1994) och hos Sigvallius (1994:10). Det kan vara på sin plats att påpeka att kritik har framförts mot användandet av suturer vid åldersbedömning. Israel Hershkovitz m fl har studerat ett stort antal kranier med avseende av pilsömmens (sutura sagittalis) synostos. De har bl a dragit slutsatsen att denna inte kan användas för åldersbedömning och att det förekommer stora skillnader mellan könen (Hershkovitz et al 1997).

Kroppslängd

Inga mått lämpliga för beräkning av kroppslängd har varit möjliga att ta.

Beräkning av minsta antal individer

Den metod som använts här är den av Chaplin (1971) utarbetade mind-metoden, vilken går ut på att säkerställa minsta antalet individer (mind eller MNI) i ett skelettmaterial. Bestämning av minsta antalet individer i en anläggning baserar sig på det faktum att vissa skelettdelar uppträder i ental eller parvis i kroppen. Metoden innebär att man använder det benslag som uppvisar flest antal från höger eller vänster sida. I vissa fall kan man även använda opariga ben om detta är lämpligt. Efter sakning av de fragment som kan tillhöra samma benelement, kan man säkerställa minsta antalet individer. Även hänsyn till ålder bör tas. Vissa juvenila ben kan därmed räknas som enskilda individer. Även säkra könsbedömningar kan användas vid beräkningarna.

Mått

I denna rapport har följande mått använts:

Tjockleken på kalottfragmenten, d v s det mått som Nils-Gustaf Gejvall (1948:171f, fig 11) betecknar 1a. I benlistan redovisas både det tunnaste fragmentet och det tjockaste samt medelvärdet (m) på samtliga mätta kalottfragment.

Strålbenet vägg tjocklek, d v s det mått som Nils-Gustaf Gejvall (1948:171f, fig 11) betecknar 4.

Största fragmentets längd (SFL). Detta mått har endast tagits på fragmenten som var större än 25 mm. Används för att få en uppfattning om det brända skelettmaterialets fragmenteringsgrad.

Generella felkällor beträffande bränt skelettmaterial

Vid analys av bränt skelettmaterial bör man ha flera saker i åtanke. Förbränning kan påverka individer i skilda åldrar på olika sätt och man kan även tänka sig att ben från unga individer är underrepresenterade på grund av att de påverkas annorlunda av yttre förhållanden än ben från vuxna (se t ex Gejvall 1955:705). Gejvall fann dock kvarlevor av ett stort antal små barn vid analysen av brandgravarna i Horn (Gejvall 1948) och således kan även skelettmaterial från unga individer bevaras.

Man kan också diskutera om hela individen begravdes efter kremation (Lisowski 1968:79; Petré 1984:204). Beträffande mänskligt skelettmaterial har Gejvall (1948:157) fastslagit att en vuxen individ ger upphov till en volym av 2 – 3,5 liter ben. Jacqueline I McKinley uppger att det vid moderna kremationer

blir kvar ca 1 200 – 3 000 gram ben. Hon har gjort en studie där hon bl a analyserar fragmenteringen av kremerat modernt skelettmateriale för vidare jämförelser med arkeologiskt benmateriale. Hon sållade benen genom ett antal såll med olika storlek, den minsta med en maskstorlek på två millimeter. Om man inte räknade med fragmenten som var mindre än två millimeter (på så sätt liknar det mer ett förhistoriskt materiale eftersom de minsta fragmenten mycket sällan påträffas vid arkeologisk undersökning och registreras av osteologen) minskade vikten till 1 001,5 – 2 422,5 gram. Det är viktigt att påpeka att bland de minsta fragmenten också fanns rester av likkistan (McKinley 1993). Sigvallius (1994:29, tabell 3) uppger medelvikten på skelettmaterialet från brandgravar i norra Spånga med en människa och utan djur till 267,9 gram. Det synes således att man vid utgrävning av en grav inte anträffar allt benmateriale från bålet, vilket inskränker möjligheterna vid analys och tolkning.

Gejvall beskriver hur olika benslag går sönder vid förbränning. Spongiösa och kompakta ben påverkas inte på samma sätt vid bränning (Gejvall 1947:44f; 1948:170), vilket kan innebära att frånvaro respektive förekomst av vissa kroppsregioner orsakar svårigheter vid tolkning. I regel saknas större eller mindre skelettpartier av de begravda individerna. Avsaknad av vissa kroppsregioner kan bero på att inte hela individen lagts med på gravbålet, att benen inte samlats ihop ordentligt på bålplatsen eller att de inte påträffats och endast en del av anläggningarnas totala benmängd har tillvaratagits. Vid analys och tolkning bör således frågan om materialets representativitet ställas.

Kremering av ben liksom utgrävningsmetodik kan föra med sig att skilda djurarter blir olika representerade. Möjligen är arter av mindre djur underrepresenterade i materialet. Man har dock vid tidigare undersökningar av brandgravsmateriale hittat benrester av t ex katt, fågel och fisk (se t ex Sigvallius 1994; Roumelis 2000). Det är emellertid betydelsefullt att kunna fastställa deras förekomst, eftersom det visar minsta antalet individer som representerar varje art. Vid tolkning av individantal måste ett förbehåll göras. Det kan bland det oidentifierade skelettmaterialet förekomma ben som härrör från ytterligare individer. Det uppgivna individantalet är således ett minimumtal.

Resultat

A578

Det analyserade skelettmaterialet från A578 hade en totalvikt av 1,9 gram och antalet fragment uppgick till 15. Materialet var fragmenterat med en snittvikt

av 0,12 gram per fragment. Samtliga fragment var väl förbrända. Inga av fragmenten var möjliga att identifiera till art.

A687

Det analyserade skelettmaterialet från A687 hade en totalvikt av 1,6 gram och antalet fragment uppgick till 11. Materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,15 gram per fragment. Samtliga fragment var väl förbrända. Inga av fragmenten var möjliga att identifiera till art.

A790

Det analyserade skelettmaterialet från A790 hade en totalvikt av 6,4 gram och antalet fragment uppgick till 42. Materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,15 gram per fragment. Samtliga fragment var väl förbrända.

Viktmässigt har ca 17 % av materialet varit möjligt att identifiera till art. Antalsmässigt har ungefär 5 % av fragmenten varit möjliga att identifiera till art. Samtliga ben som kunde artbestämmas var människoben. Det rörde sig om fragment från långa rörben. Inga av skelettfragmenten var möjliga att ålders- eller könsbedömma. Inga konstaterade djurben fanns bland benen som tillvaratogs från A790.

A806

Det analyserade skelettmaterialet från A806 hade en totalvikt av 41,3 gram och antalet fragment uppgick till 249. Materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,17 gram per fragment. Antalsmässigt var 97 % av fragmenten väl förbrända.

Viktmässigt har ca 39 % av materialet varit möjligt att identifiera till art. Antalsmässigt har ungefär 15 % av fragmenten varit möjliga att identifiera till art. Samtliga ben som kunde artbestämmas var människoben. Det rörde sig om fragment från kranium och rörben. Inga av skelettfragmenten var möjliga att ålders- eller könsbedömma. Även de oidentifierade benen är sannolikt människoben. Inga konstaterade djurben fanns bland benen som tillvaratogs från A806.

A1340

Det analyserade skelettmaterialet från A1340 hade en totalvikt av 745,5 gram och antalet fragment uppgick till 2 459. Materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,30 gram per fragment. Antalsmässigt var 95 % av fragmenten väl förbrända. 5 % av fragmenten var större än 25 mm. Det största fragmentet var 95,41 mm långt. Benen har således inte finfördelats ytterligare efter kremering, utan gravlagts som de var.

Viktmässigt har ca 62 % av materialet varit möjligt att identifiera till art. Antalsmässigt har ungefär 19 % av fragmenten varit möjliga att identifiera till

art. Samtliga ben som kunde artbestämmas var människoben. Det rörde sig om fragment från i stort sett samtliga delar av kroppen. Inga konstaterade djurben fanns bland benen som tillvaratogs från A1340.

Tjockleken på de identifierade kraniefragmenten indikerar att det rör sig om en kvinna. Strålbenets vägg tjocklek styrker denna könsbedömning något. Förhållandet mellan tabula interna, tabula externa och diploë gav en dödsålder inom intervallet 18 - 44 år medan suturernas utseende antyder en dödsålder yngre än 35 år. Ledytan mellan korsbenet och höftbenen visade på en ålder mellan 35 - 44 år. Utifrån detta har kvinnans dödsålder bedömts vara ca 35 år.

A1395

Det analyserade skelettmaterialet från A1395 hade en totalvikt av 0,2 gram och antalet fragment uppgick till 1. Fragmentet var väl förbränt och var inte möjligt att identifiera till art.

A1484

Det analyserade skelettmaterialet från A1484 hade en totalvikt av 58,2 gram och antalet fragment uppgick till 265. Materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,22 gram per fragment. Samtliga fragment var väl förbrända. Två av fragmenten var större än 25 mm. Det största fragmentet var 32,41 mm långt.

Viktmässigt har ca 49 % av materialet varit möjligt att identifiera till art. Antalsmässigt har ungefär 30 % av fragmenten varit möjliga att identifiera till art. Samtliga ben som kunde artbestämmas var människoben. Det rörde sig om fragment från kranium och rörben. Tjockleken på kraniefragmenten indikerar att det rör sig om ett barn som var yngre än 7 år. Även de oidentifierade benen är sannolikt människoben. Inga konstaterade djurben fanns bland benen som tillvaratogs från A1484.

A1498

Skelettet i graven var i mycket dåligt skick och i stort sett var endast de långa rörbenen och kraniet bevarat (fig 1). Skelettmaterialet hade en totalvikt av 802,7 gram och antalet fragment uppgick till 704. Fragmenten från skelettgraven var fragmenterat med en snittvikt av 1,1 gram per fragment. Samtliga identifierade ben i A1498 kom från den gravlagde personen.

Det analyserade skelettet könsbedömdes som en man utifrån tjockleken på kraniet samt utifrån muskelfästet i nacken

(protuberantia occipitalis). Förhållandet mellan tabula interna, tabula externa och diploë gav en dödsålder inom intervallet 35 - 64 år medan suturernas utseende antyder en dödsålder äldre än 40 år. Tandslitaget indikerade en ålder av 25 - 45 år. Utifrån detta har mannens dödsålder bedömts vara mellan 40 och 45 år. Mannens första kindtand (M1) på höger sida i överkäken var kraftigt nedsliten. Motsvarande tänder i underkäken och på vänster sida i överkäken kunde inte påträffas bland de tillvaratagna benen. Dock påträffades tandrötterna från dessa tänder i underkäken.

A2370

Det analyserade skelettmaterialet från A2370 hade en totalvikt av 1,0 gram och antalet fragment uppgick till 7. Materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,14 gram per fragment. Samtliga fragment utom två var väl förbrända. Inga av fragmenten var möjliga att identifiera till art. Två av fragmenten, med en totalvikt av 0,8 gram, kunde dock konstateras vara djurben härrörande från någon typ av däggdjur. Inga konstaterade människoben fanns bland benen som tillvaratogs från A2370.

Figur A. A1498 foto mot SÖ. Foto Petter Nyberg, ÖLM.

A3478

Det analyserade skelettmaterialet från A3478 hade en totaltvikt av 0,6 gram och antalet fragment uppgick till 7. Materialet var fragmenterat med en snittvikt av 0,08 gram per fragment. Samtliga fragment utom ett var väl förbrända. Inga av fragmenten var möjliga att identifiera till art. Ett av fragmenten, med en vikt av 0,2 gram, kunde dock konstateras vara djurben härrörande från någon typ av däggdjur. Inga konstaterade människoben fanns bland benen som tillvaratogs från A3478.

A200077

Det analyserade skelettmaterialet från A200077 hade en totaltvikt av 0,3 gram och antalet fragment uppgick till 3. Samtliga fragment var väl förbrända. Inga av fragmenten var möjliga att identifiera till art.

Litteratur

Bass, W. M. 1995. Human Osteology. A Laboratory and Field Manual. Missouri Archaeological Society. Colombia.

Brothwell, D.R. 1981. Digging up Bones. Oxford University Press.

Chaplin, R. E. 1971. The Study of Animal Bones from Archaeological Sites. London.

Gejvall, N.-G. 1947. Bestämning av brända ben från forntida gravar. I: Fornvännen nr 1, s 39-47.

Gejvall, N.-G. 1948. Bestämning av de brända benen från gravarna i Horn. I: Sahlström, K. E. & Gejvall, N.-G. Gravfältet på kyrkbacken i Horns socken, Västergötland. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens Handlingar. Del 60:2. Stockholm. s 153-199.

Gejvall, N.-G. 1955. The cremations at Vallhagar. I: Vallhagar. A Migration period settlement on Gotland / Sweden. Part II. (Ed: Stenberger, M.). Copenhagen. s 700-723.

Hershkovitz, I; Latimer, B; Dotour, O; Jellema, L M; Wish-Baratz, S; Rothschild, C & Rothschild B M. 1997. Why do we fail in aging the skull from the sagittal suture? American journal of physical anthropology 103, s 393-399.

Holck, P. 1997. Cremated bones. A medical-anthropological study of an archaeological material on cremation burials. Oslo.

Iregren, I. 1972. Vårby och Vårberg II. Studie av kremerat människo- och djurbensmaterial från järnåldern. Theses and papers in North-European archaeology. Stockholm.

Lisowski, F. P. 1968. The investigation of human cremations. I: Bielicki, T; Boev P ; Degenhardt, K-H ; Ferembach, D; Hiernaux, J; Jörgensen, G; Jürgens, H W; Kadanoff, D; Koch, G; Lehnert, K F; Lisowski, F P; Maestri, D; Martiny, M; Mutafov, S; Necrasov, O; Oliver, G; Rauh, F; Strouhal, E; Tobias, P V; Torgensen, J; Vallois, H V & Walter, H. Anthropologie und Humangenetik. Stuttgart, s 76-83.

Lovejoy, C. O., Meindl, R. S., Pryzbeck, T. R. & Mensforth, R. P. 1985. Chronological metamorphosis of the auricular surface of the ilium: A new method for determination of adult skeletal age at death. American Journal of Physical Anthropology 68, s 15-28.

McKinley, J.I. 1993. Bone fragment size and weights of bone from British cremations and the implications for the interpretation of archaeological cremations. International journal of osteoarchaeology, vol 3, s 283-287.

Roumelis, N. 2000. Kremeringar från vikingatida Lövö, Uppland. En metodstudie. C/D-uppsats i Arkeoosteologi. Stockholms universitet. Stencil.

Sigvallius, B. 1994. Funeral pyres. Iron age cremation in North Spånga. Theses and papers in osteology 1. Stockholm. Diss.

Sjøvold T. 1978. Inference concerning the age distribution of skeletal populations and some consequences for paleodemography. Anthropol. Közl. 22, 99-117.

Standards for Data Collection From Human Skeletal Remains. 1994. Ed. Buikstra, J.E. & Ubelaker, D.H. Arkansas Archaeological Survey Research Series No. 44.

White, T.D. 2000. Human Osteology. Academic Press. San Diego.

Legend till människobenlista	
Benelement	Till vilket benslag hör fragmentet
Sida	Från vilken sida kommer skelettelement från. Dx står för höger, sin för vänster. N/A står för <i>Not applicable</i> eller inte tillämpligt. I kolumnen för SIDA används termen för opariga ben.
MNE	Minimum Number of Elements eller mab som det kallas på svenska är minsta antalet skelettelement.
NISP	Number of Identified Specimens är antalet identifierade skelettfragment.
Komp/frag	Om det rör sig om ett komplett benelement (komplett) eller del av ett benelement (fragment).
Elementdel	Vilken del av benet tillhör fragmentet. Vad gäller rörben har dessa kodats med en siffra mellan 1 och 6, enligt följande: 1. Proximal epifys, 2. Proximal del av diafys, 3. Supraproximal del av diafys, 4. Supradistal del av diafys, 5. Distal del av diafys, 6. Distal epifys.
Mått	Mått som tagits på benen.
Ålder	Bedömd dödsålder.
Kön	Bedömd könstillhörighet utifrån följande kategorier: Hypermaskulin (♂), Maskulin (♂?), Allophys/intermediär form (?), Feminin (♀?), Hyperfeminin (♀).
Pat	Patologi, fragment med spår efter sjukdom eller trauma.
MNI	Minimum Number of Individuals eller mind som det kallas på svenska är minsta antalet individer. De feta siffrorna i kolumnen indikerar de ben som använts vid uträknandet av MNI.
Vikt	Fragmentens vikt i gram

Legend till benlista för brända ben	
Art	Första kolumnen anger på svenska från vilken art, grupp av arter, familj eller klass fragmenten kommer ifrån. Andra kolumnen anger på latin från vilken art, grupp av arter, familj eller klass fragmenten kommer ifrån.
Element	Första kolumnen anger på svenska till vilket benslag fragmenten tillhör. Andra kolumnen anger på latin till vilket benslag fragmenten tillhör.
Komp/frag	Om det rör sig om ett komplett benelement (komplett) eller del av ett benelement (fragment).
Elementdel	Vilken del av benet tillhör fragmentet. Vad gäller rörben har dessa kodats med en siffra mellan 1 och 6, enligt följande: 1. Proximal epifys, 2. Proximal del av diafys, 3. Supraproximal del av diafys, 4. Supradistal del av diafys, 5. Distal del av diafys, 6. Distal epifys.
Sida	Från vilken sida kommer skelettelementet från. Dx står för höger, sin för vänster. N/A står för <i>Not applicable</i> eller inte tillämpligt. I kolumnen för Sida används termen för opariga ben.
Brända	Är benet bränt anges benets färg i denna kolumn. Färgen vänster om snedstreckat anger fragmentets färg på utsidan, den angivna färgen till höger om snedstreckat anger färgen inuti fragmentet.
Obrända	Är benet obränt anges benets färg på utsidan i denna kolumn.
Mått	Mått som tagits på benen.
>25 mm	Antalet fragment större än 25 mm.
Kön	Bedömd könstillhörighet utifrån följande kategorier: Hypermaskulin (♂), Maskulin (♂?), Allophys/intermediär form (?), Feminin (♀?), Hyperfeminin (♀).
Ålder	I denna kolumn anges bedömd dödsålder.
Mod	Modifierade fragment, t ex avsågade, med huggmärken, snittspår etc.
Pat	Patologi, fragment med spår efter sjukdom eller trauma.
NISP	<i>Number of Identified Specimens</i> är antalet identifierade skelettfragment.
MNE	<i>Minimum Number of Elements</i> eller mab som det kallas på svenska är minsta antalet skelettelement. De feta siffrorna i kolumnen indikerar de ben som använts vid uträknandet av MNE.
MNI	<i>Minimum Number of Individuals</i> eller mind som det kallas på svenska är minsta antalet individer. De feta siffrorna i kolumnen indikerar de ben som använts vid uträknandet av MNI.
Vikt	Skelettfragmentens vikt i gram.

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända	Mått
4488:53	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit		
4488:52	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit		
	TOTALT	TOTALT	Totalt							
	Oidentifierad	Undet	Totalt							

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända	Mått
4488:51	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit		
	TOTALT	TOTALT	Totalt							
	Oidentifierad	Undet	Totalt							

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända	Mått
4488:54	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Vit/vit		
4488:54	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit		
	TOTALT	TOTALT	Totalt							
	Människa	Homo sapiens	Totalt							

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända	Mått
4488:49	Människa	Homo sapiens	Hjärnskålskranium	Neurocranium	Fragment			Vit/vit		
4488:49	Människa	Homo sapiens	Tand	Dentes	Fragment	Apex		Vit/vit		
4488:49	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Vit/vit		
4488:49	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Vit/mörkgrå		
4488:49	Människa	Homo sapiens	Korta rörben	Ossa brevia	Fragment			Vit/vit		
4488:49	Oidentifierad	Undet	Oidentiferat	Undet	Fragment			Vit/vit		
4488:49	Oidentifierad	Undet	Oidentiferat	Undet	Fragment			Vit/mörkgrå		
	TOTALT	TOTALT	Totalt							
	Människa	Homo sapiens	Totalt							

	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
	0					5	1	1	0,5	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F1336.
	0					10	1	1	1,4	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F1463.
	0					15	1	1	1,9	
	0					15	1	1	1,9	Däggdjur (människa kan inte uteslutas).

	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
	0					11	1	1	1,6	Däggdjur (människa kan inte uteslutas).
	0					11	1	1	1,6	
	0					11	1	1	1,6	Däggdjur (människa kan inte uteslutas).

	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
	0					2	1	1	1,1	F791.
	0					40	1	1	5,3	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F791.
	0					42	1	1	6,4	
						2	1	1	1,1	

	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
	0					3	1	1	2,6	
	0					1	1	1	0,1	
	0					28	1	1	11,3	
	0					1	1	1	1,0	
	0					5	1	1	1,0	
	0					204	1	1	24,8	Troligen människoben.
	0					7	1	1	0,5	Troligen människoben.
	0					249	4	1	41,3	
						38	1	1	16,0	

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända
4488:56	Människa	Homo sapiens	Pannben	Os frontale	Fragment		N/A	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Hjässben	Os parietale	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Tinningsben	Oc temporale	Fragment	Pars petrosa	Sin	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Nackben	Os occipitale	Fragment		N/A	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Överkäke	Maxilla	Fragment		N/A	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Hjärnskålskranium	Neurocranium	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Hjärnskålskranium	Neurocranium	Fragment			Vit/ljusgrå	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Underkäke	Mandibula	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Tand	Dentes	Fragment	Apex		Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Halskota	Vertebrae cervicis	Fragment	Corpus	N/A	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Halskota	Vertebrae cervicis	Fragment		N/A	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Bröstkota	Vertebrae thoracicae	Fragment		N/A	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Ryggkota	Vertebrae	Fragment		N/A	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Revben	Costae	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Höftben	Os coxae	Fragment		Dx	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Höftben	Os coxae	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Skulderblad	Scapula	Fragment		Sin	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Överarmsben	Humerus	Fragment	4, 5	Sin	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Överarmsben	Humerus	Fragment			Vit/vit	

	Mått	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
		0					1	1	1	1,4	F200011.
	Gejvall 1a: 3,96 mm SFL: 26,22 mm	1	?	18 - 44 år			1	1	1	1,6	Kranietjockleken indikerar kön ?. Förhållandet mellan tabula externa, tabula interna och diploë indikerar en dödsålder mellan 18 - 44 år. F200011.
	SFL: 32,47 mm	1					1	1	1	4,0	F200011.
	SFL: 45,59 mm	2					4	1	1	10,2	F200011.
		0					1	1	1	0,7	F200011.
	Gejvall 1a: 2,51 - 5,19 mm Gejvall 1a: m=3,85 mm SFL: 44,79 mm	22	♀	18 - 35 år			114	1	1	128,8	Kranietjockleken indikerar ♀. Förhållandet mellan tabula externa, tabula interna och diploë indikerar en dödsålder mellan 18 - 44 år. Sutureernas utseende indikerar en dödsålder <35 år.F200011.
		0					4	1	1	1,3	F200011.
	SFL: 33,27 mm	1					2	1	1	3,6	F200011.
		0					7	2	1	0,9	F200011.
		0		>25 år			1	1	1	1,4	Epifysring är fullständigt fusionerad. Komplet kotkropp. F200011
		0		>25 år			1	1	1	0,6	Epifysring är fullständigt fusionerad. F200011.
		0		>17 år			1	1	1	1,0	Epifysring är fullständigt fusionerad. F200011.
		0					4	1	1	1,4	F200011.
	SFL: 26,88 mm	2					10	1	1	2,5	F200011.
	SFL 40,23 mm	1		35 - 44 år			1	1	1	2,6	Facies auricularis fas 4 - 5 indikerar en dödsålder mellan 35 - 44 år (Lovejoy et al 1985). F200011.
	SFL: 36,50 mm	1					1	1	1	3,6	F200011.
		0					1	1	1	1,3	F200011.
	SFL: 95,41 mm	1					1	1	1	11,4	F200011.
	SFL: 43,56 mm	3					1	1	1	10,3	F200011.

4488:56	Människa	Homo sapiens	Strålben	Radius	Fragment	3, 4	Sin	Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Strålben	Radius	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Armbågsben	Ulna	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Lårben	Femur	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Skenben	Tibia	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Vadben	Fibula	Fragment	6		Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Vadben	Fibula	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens		Metatarsus I	Fragment	5, 6		Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Mellanhands-/mellafotsben	Metapodia	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Ändfalang (tumme)	Phalanx 3 manus	Fragment	2, 3, 4, 5		Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Basfalang (tåben)	Phalanx 1 pedis	Fragment	3, 4		Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Finger-/tåben	Phalanx	Fragment	5, 6		Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Vit/mörkgrå	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Vit/svart	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Mörkgrå/mörkgrå	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Korta rörben	Ossa brevia	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Människa	Homo sapiens	Korta rörben	Ossa brevia	Fragment			Mörkgrå/mörkgrå	
4488:56	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit	
4488:56	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/ljusgrå	
4488:56	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/mörkgrå	
4488:56	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Mörkgrå/mörkgrå	
	TOTALT	TOTALT	Totalt						
	Människa	Homo sapiens	Totalt						

Gejvall 4: 2,17 - 2,26 mm SFL: 55,39 mm	1	?			1	1	1	5,4	Strålbenets väggjocklek indikerar osäker kvinna eller allophys. F200011.
SFL: 43,67 mm	6				7	1	1	13,4	F200011.
SFL: 42,41 mm	4				4	1	1	7,2	F200011.
SFL: 48,05 mm	8				12	1	1	29,5	F200011.
SFL: 50,44 mm	2				3	1	1	10,6	F200011.
	0				1	1	1	0,8	F200011.
SFL: 29,36 mm	2				4	1	1	3,4	F200011.
	0				1	1	1	0,8	F200011.
	0				6	2	1	3,9	F200011.
	0				1	1	1	0,4	F200011.
	0				1	1	1	0,4	F200011.
	0				1	1	1	0,2	F200011.
SFL: 62,61 mm	57				199	1	1	177,0	F200011.
	0				11	1	1	3,0	F200011.
	0				1	1	1	0,3	F200011.
	0				1	1	1	0,3	F200011.
	0				59	1	1	17,0	F200011.
	0				2	1	1	0,3	F200011.
SFL: 47,18 mm	2				1879	1	1	261,1	Troligen människoben. F200011.
	0				4	1	1	0,8	Troligen människoben. F200011.
	0				102	1	1	20,6	Troligen människoben. F200011.
	0				2	1	1	0,5	Troligen människoben. F200011.
	117				2459	25	1	745,5	
Gejvall 1a: m=3,85 mm		♀	ca 35 år		472	25	1	462,5	

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända
4488:50	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit	
	TOTALT	TOTALT	Totalt						
	Oidentifierad	Undet	Totalt						

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända
4488:48	Människa	Homo sapiens	Hjärnskålskranium	Neurocranium	Fragment			Vit/vit	
4488:48	Människa	Homo sapiens	Långa rörben	Ossa longa	Fragment			Vit/vit	
4488:48	Människa	Homo sapiens	Långa/korta rörben	Ossa longa/brevia	Fragment			Vit/vit	
4488:48	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit	
	TOTALT	TOTALT	Totalt						
	Människa	Homo sapiens	Totalt						

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända
4488:55	Däggdjur	Mammalia	Långa/korta rörben	Ossa longa/brevia	Fragment			Vit/vit	
4488:55	Oidentifierad	Undet	Oidentifierad	Undet	Fragment			Vit/vit	
4488:55	Oidentifierad	Undet	Oidentifierad	Undet	Fragment			Vit/mörkgrå	
	TOTALT	TOTALT	Totalt						
	Däggdjur	Mammalia	Totalt						

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända
4488:30	Däggdjur	Mammalia	Långa/korta rörben	Ossa longa/brevia	Fragment			Vit/mörkgrå	
4488:7	Oidentifierad	Undet	Oidentifierat	Undet	Fragment			Vit/vit	
	TOTALT	TOTALT	Totalt						
	Däggdjur	Mammalia	Totalt						

	Mått	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
		0					1	1	1	0,2	Däggdjur (människa kan inte uteslutas).
		0					1	1	1	0,2	
		0					1	1	1	0,2	Däggdjur (människa kan inte uteslutas).

	Mått	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
	Gejvall 1a: 1,56 - 3,60 mm Gejvall 1a: m=2,20 mm	0		<7 år			19	1	1	3,0	Kranietjockleken indikerar en dödsålder <7 år.
	SFL: 32,41 mm	2					48	1	1	23,4	
		0					12	1	1	1,9	
		0					186	1	1	29,9	Troligen människoben.
		2					265	1	1	58,2	
				<7 år			79	1	1	28,3	

	Mått	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
		0					2	1	1	0,8	Däggdjur (ej människa). F2905.
		0					3	1	1	0,1	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F2905.
		0					2	1	1	0,1	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F2905.
		0					7	1	1	1,0	
							2	1	1	0,8	Däggdjur (ej människa).

	Mått	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
		0					1	1	1	0,2	Däggdjur (ej människa). F200047.
		0					6	1	1	0,4	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F200068.
		0					7	1	1	0,6	
							1	1	1	0,2	Däggdjur (ej människa).

ÖLM C	Art	Art	Element	Element	Komp/frag	Elementdel	Sida	Brända	Obrända
4488:3	Oidentifierad	Undet	Oidentifierad	Undet	Fragment			Vit/vit	
4488:2	Oidentifierad	Undet	Oidentifierad	Undet	Fragment			Vit/vit	
	TOTALT	TOTALT	Totalt						
	Oidentifierad	Undet	Totalt						

Benelement	Benelement	Sida	MNE	NISP	Komp/frag	Elementdel	Mått	Ålder	
Skalle	Calvarium	N/A	1	140	Fragment		1a: 5,44 - 8,25 mm m=6,44 mm	40 - 45 år	
Underkäke	Mandibula	N/A	1	24	Fragment			25 - 45 år	
Ryggkotor	Vertebrae	N/A	1	3	Fragment				
Nyckelben	Clavicula	Sin	1	1	Fragment				
Överarmsben	Humerus	Sin	1	46	Fragment				
Överarmsben	Humerus	Dx	1	55	Fragment				
Strålben/ armbågsben	Radius/ulna	Sin	2	30	Fragment				
Strålben	Radius	Dx	1	3	Fragment	4, 5			
Armbågsben	Ulna	Dx	1	4	Fragment	2, 3, 4			
Fingerben	Phalanx manus		1	1	Fragment	4, 5, 6			
Höftben	Os coxae		1	12	Fragment				
Lårben	Femur	Sin	1	48	Fragment	3, 4, 5,			
Lårben	Femur	Dx	1	73	Fragment	2, 3, 4, 5			
Skenben	Tibia	Sin	1	18	Fragment				
Skenben	Tibia	Dx	1	20	Fragment				
Vadben	Fibula	Sin	1	22	Fragment				
Vadben	Fibula	Dx	1	8	Fragment				
Långa rörben	Ossa longa		1	15	Fragment				
Långa/korta rörben	Ossa longa/brevia		1	36	Fragment				
Oidentifierad	Undet		1	141	Fragment				
Oidentifierad	Undet		1	4	Fragment				
TOTALT			18	704				40 - 45 år	

Mått	>25 mm	Kön	Ålder	Mod	Pat	NISP	MNE	MNI	Vikt	Kommentarer
	0					2	1	1	0,2	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F200074.
	0					1	1	1	0,1	Däggdjur (människa kan inte uteslutas). F200076
	0					3	1	1	0,3	
	0					3	1	1	0,3	Däggdjur (människa kan inte uteslutas).

Kön	Pat	MNI	Vikt	Kommentarer
♂		1	269,0	Tandslitage indikerar en på ålder 25 - 45 år. M1 dx är snedsliten (slitage 5++). M1 sin kunde inte påträffas. Suturerna indikerar en dödsålder på >40 år. Förhållandet mellan tabula externa, tabula interna och diploë indikerar en ålder på 35 - 64 år. Kraniets tjocklek indikerar ♂. Protuberantia occipitalis indikerar ♂?.
		1	35,1	Tandslitage indikerar en ålder på 25 - 45 år. Av M1 sin och dx påträffades endast tandrötterna.
		1	3,1	Tillvaratogs vid sållning av gravfyllning, efter att skelettet avlägsnats.
		1	1,5	
		1	34,4	
		1	41,8	
		1	14,5	
		1	8,7	
		1	8,6	
		1	0,9	Tillvaratogs vid sållning av gravfyllning, efter att skelettet avlägsnats.
		1	19,1	Tillvaratogs vid sållning av gravfyllning, efter att skelettet avlägsnats.
		1	119,8	
		1	126,4	
		1	27,5	
		1	12,1	
		1	4,7	
		1	3,2	
		1	14,8	Tillvaratogs vid sållning av gravfyllning, efter att skelettet avlägsnats.
		1	5,0	Tillvaratogs vid sållning av gravfyllning, efter att skelettet avlägsnats.
		1	49,4	Tillvaratogs vid sållning av gravfyllning, efter att skelettet avlägsnats.
		1	3,1	Tillvaratogs vid framrensning av graven.
♂		1	802,7	

Bilaga 1. Schaktbeskrivning

Id	Klass	Subklass	Längd	Beskrivning	Bredd	Djup	Jordkaraktär botten
320	Område	Schakt	38		3	0,35	Brun lera med enstaka stenar 0,1-0,2 m st, berg i S
375	Område	Schakt	43		3	0,35	Brun sand till grus
511	Område	Schakt	50		3	0,25-0,5	Brun sand och grus till lerig sand
638	Område	Schakt	52		3-7	0,3	Brun lerig sand med sten 0,1 m st enstaka 0,2-0,3
867	Område	Schakt	32		3	0,4	Grågul lera
871	Område	Schakt	43		3	0,3	Grågul lera
975	Område	Schakt	44		3	0,3	Grågul lera
1089	Område	Schakt	28		3	0,3	Grågul lera med enstaka stenar >0,1 m st
1190	Område	Schakt	47		3-7	0,3-0,5	Brun grusig sand/lera med enstaka stenar 0,1-0,15 m st
1514	Område	Schakt	20		3	0,35	Gulgrå till brun lera
1598	Område	Schakt	40		3	0,25-0,3	Brun lera med enstaka stenar 0,1-0,2 m st, berg i S
1615	Område	Schakt	39		3	0,3	Grågul lera
1662	Område	Schakt	23		3	0,3	Grågul lera
1682	Område	Schakt	70		3	0,3	Grågul lera
1822	Område	Schakt	40		3	0,3	Grågul lera
1913	Område	Schakt	55		3	0,3-0,35	Grågul lera
2054	Område	Schakt	104		3	0,3	Grå gul lera
2497	Område	Schakt	70	Kol i plan.	3-6	0,3-0,5	Lerig sand (i NÖ) till lera (i SV)
2917	Område	Schakt	50		3-7	0,4-0,5	Brun sandig lera (i Ö) och gulgrå lera (i V)
3089	Område	Schakt	85		3	0,4	Brun sand (i SÖ) till lera (i NV)
3210	Område	Schakt	18		3	0,35	brun sand och grus
3357	Område	Schakt	3	A3478 upptar hela schaktet	3		Se A3478
3361	Område	Schakt	18		3	0,35	Gulbrun lera
3432	Område	Schakt	7		3	0,4	Gulbrun lera
3482	Område	Schakt	3	A 4107 upptar större delen av schaktet	3	0,4	Se A4107
3486	Område	Schakt	9		7	0,25-0,3	Gulbrun lera
3925	Område	Schakt	5	A3995 upptar hela schaktet	2-3		Se A3995
200013	Område	Schakt	37		3-8	0,3-0,45	Brun sandig, grusig lera, i V lera

1431900

1432000

1432100

© Lantmäteriverket MS2008/06551

6462700

6462700

6462600

6462600

6462500

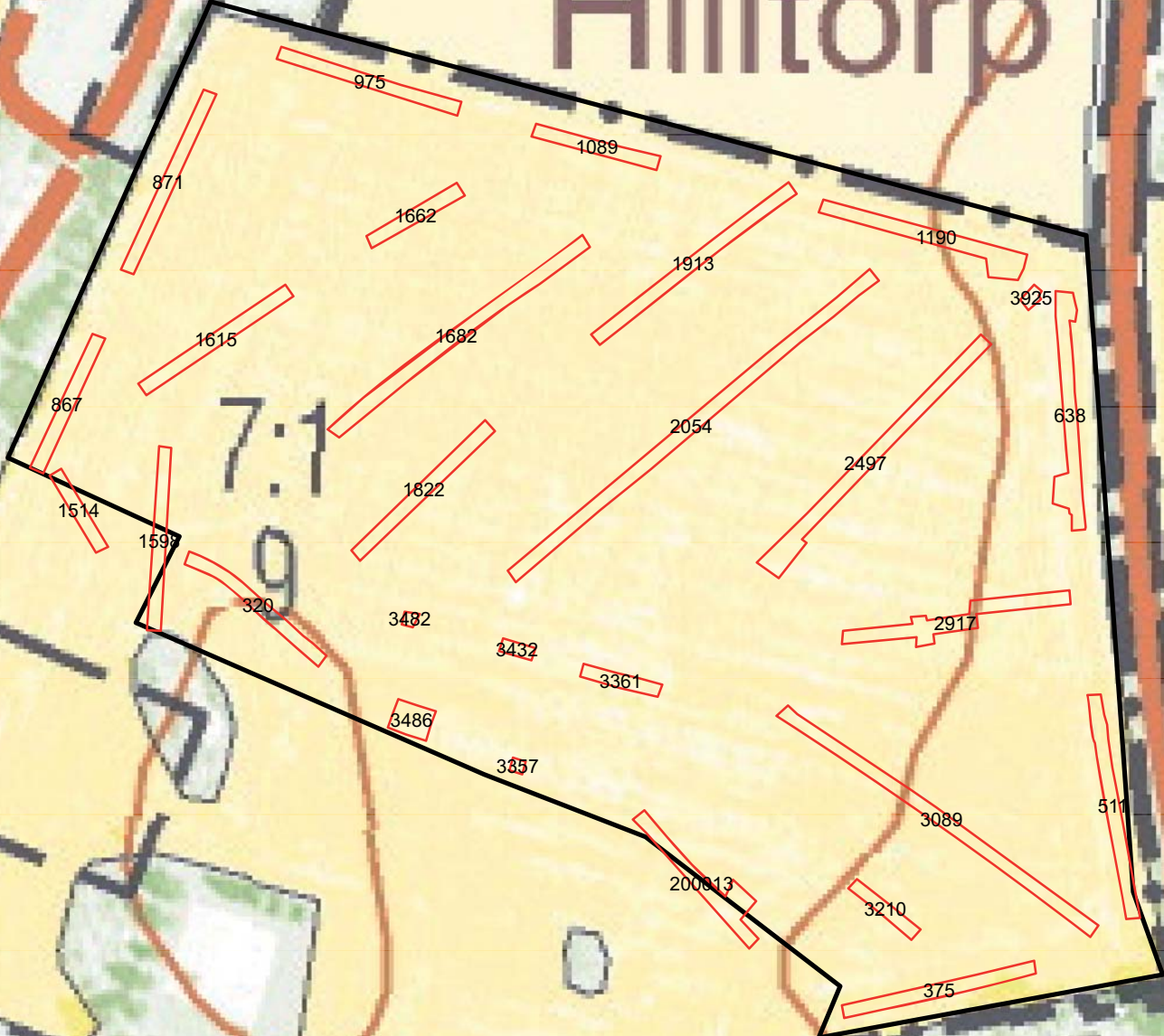
6462500

6462400

6462400

Hilltorp

7:1 9

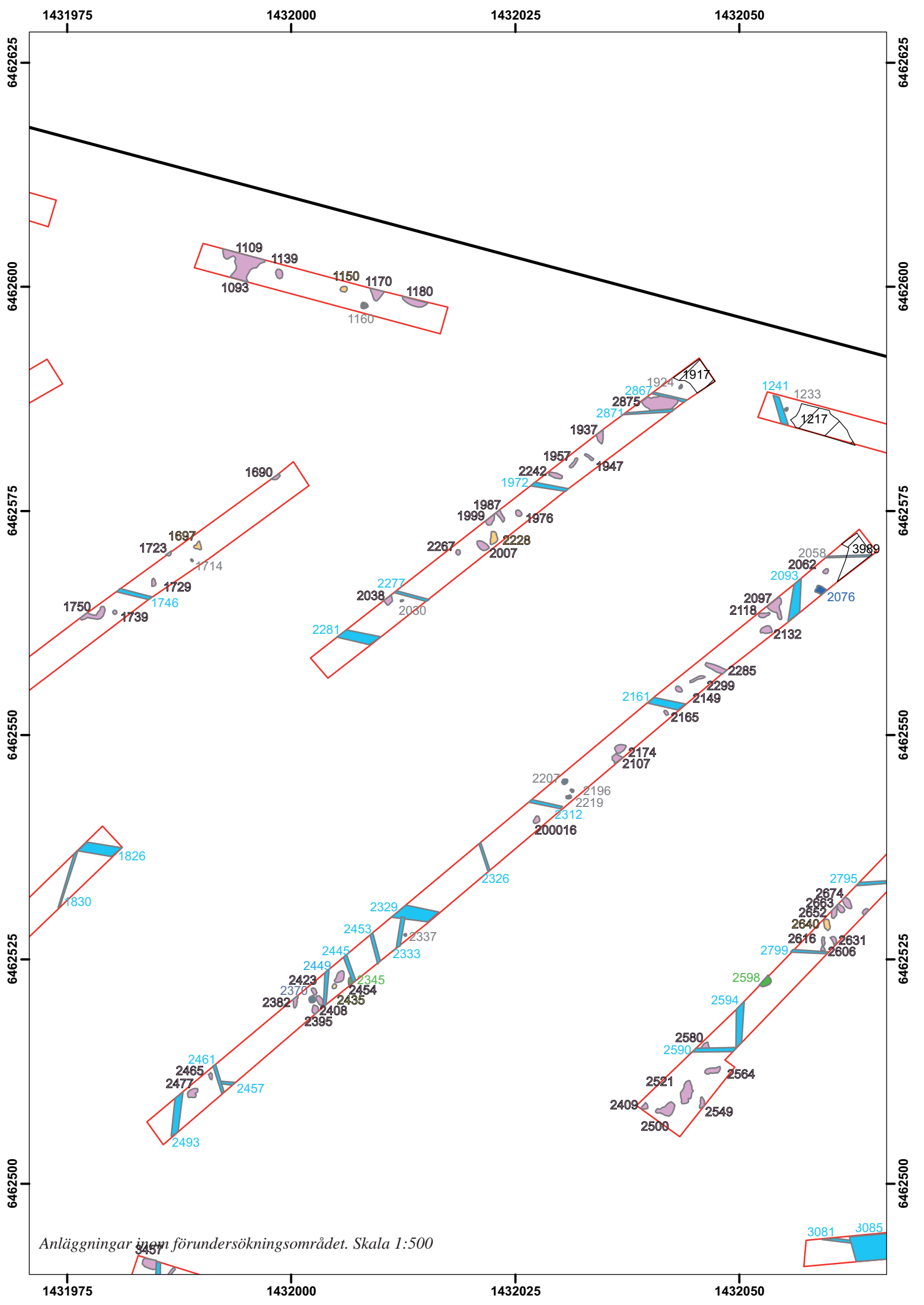
Schakt inom förundersökningsytan. Skala 1:1 500

1431900

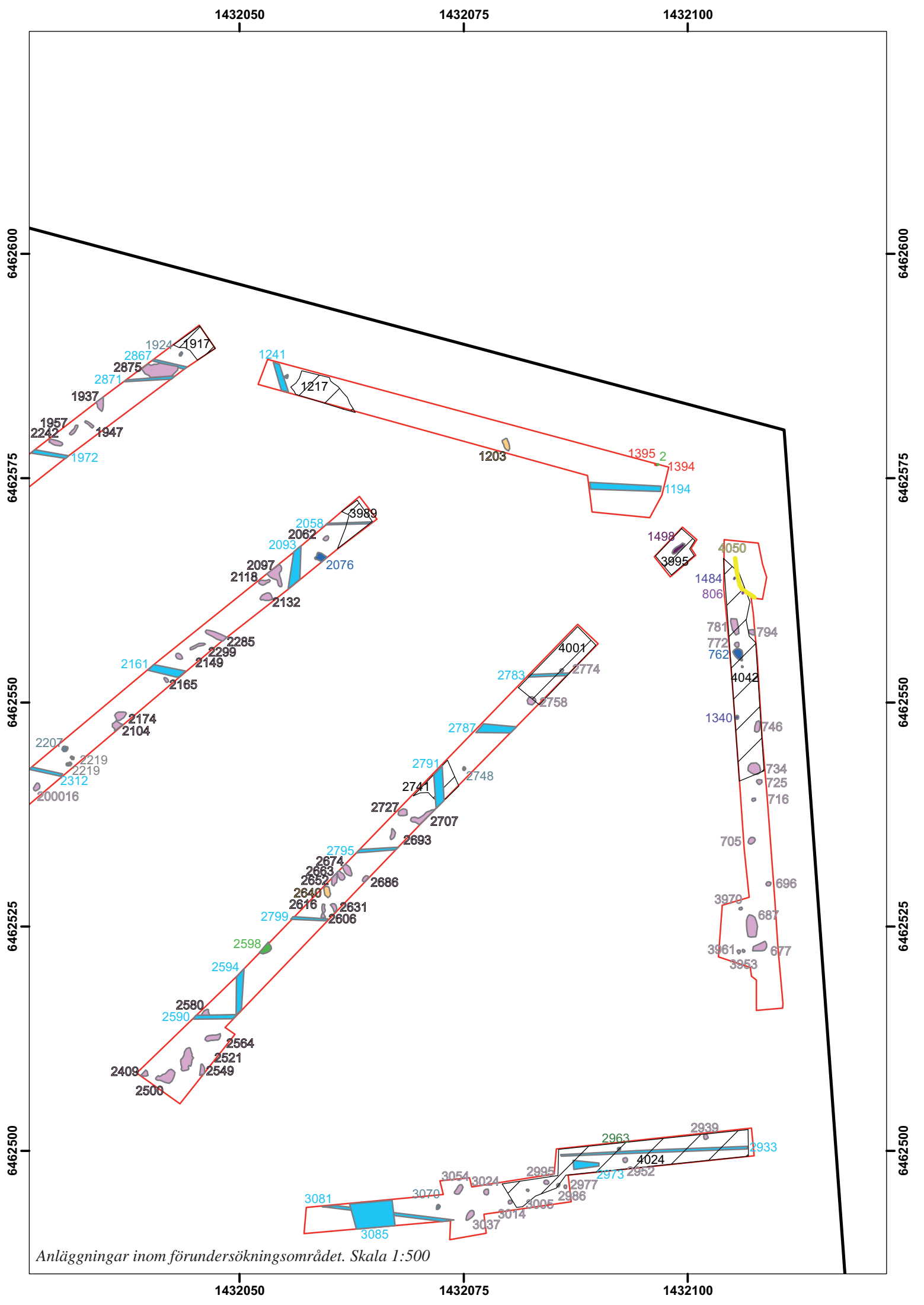
1432000

1432100

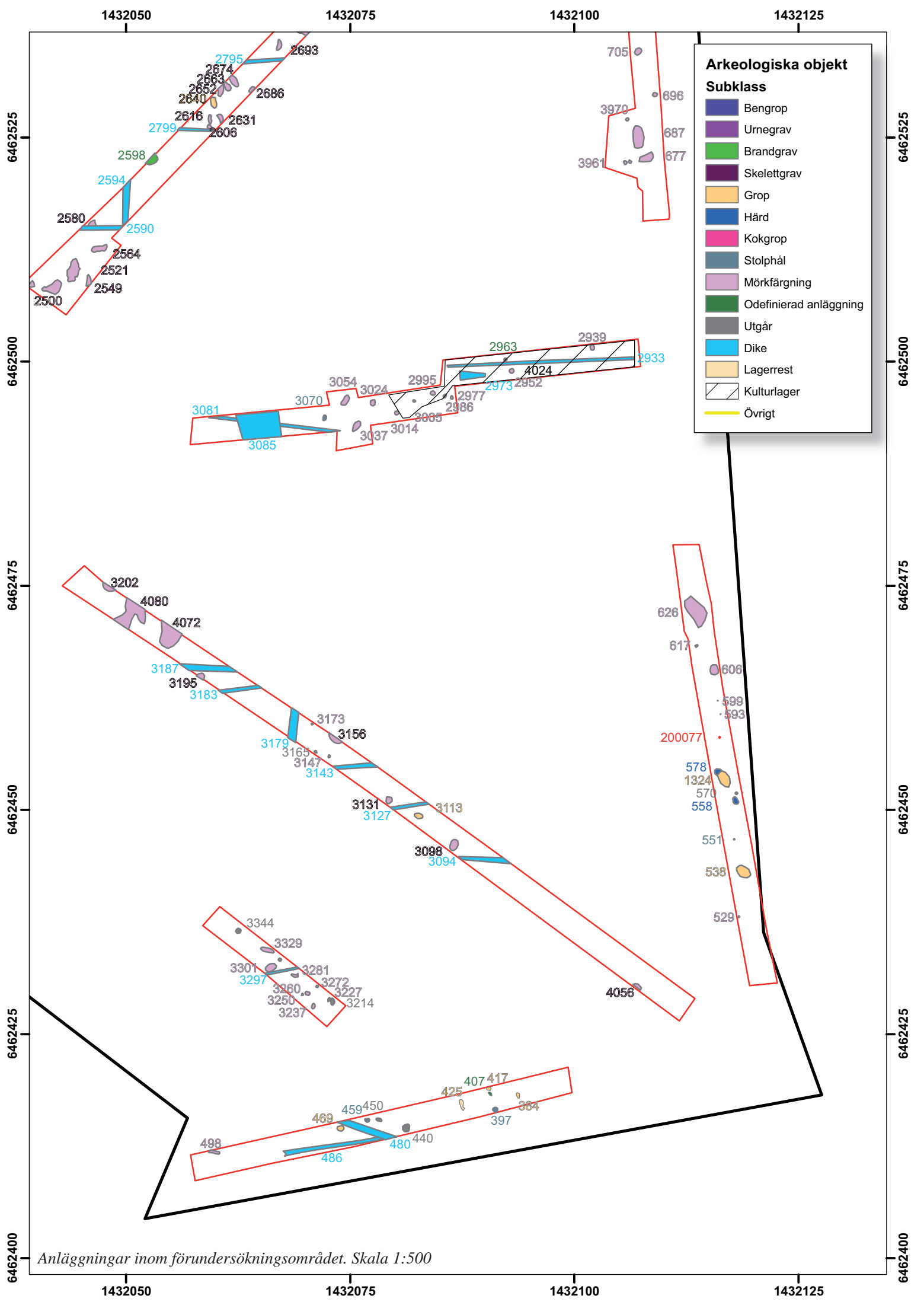

Anläggningar inom förundersökningsområdet. Skala 1:500

Anläggningar inom förundersökningsområdet. Skala 1:500

1432050

1432075

1432100

1432125

6462525

6462525

6462500

6462500

6462475

6462475

6462450

6462450

6462425

6462425

6462400

6462400

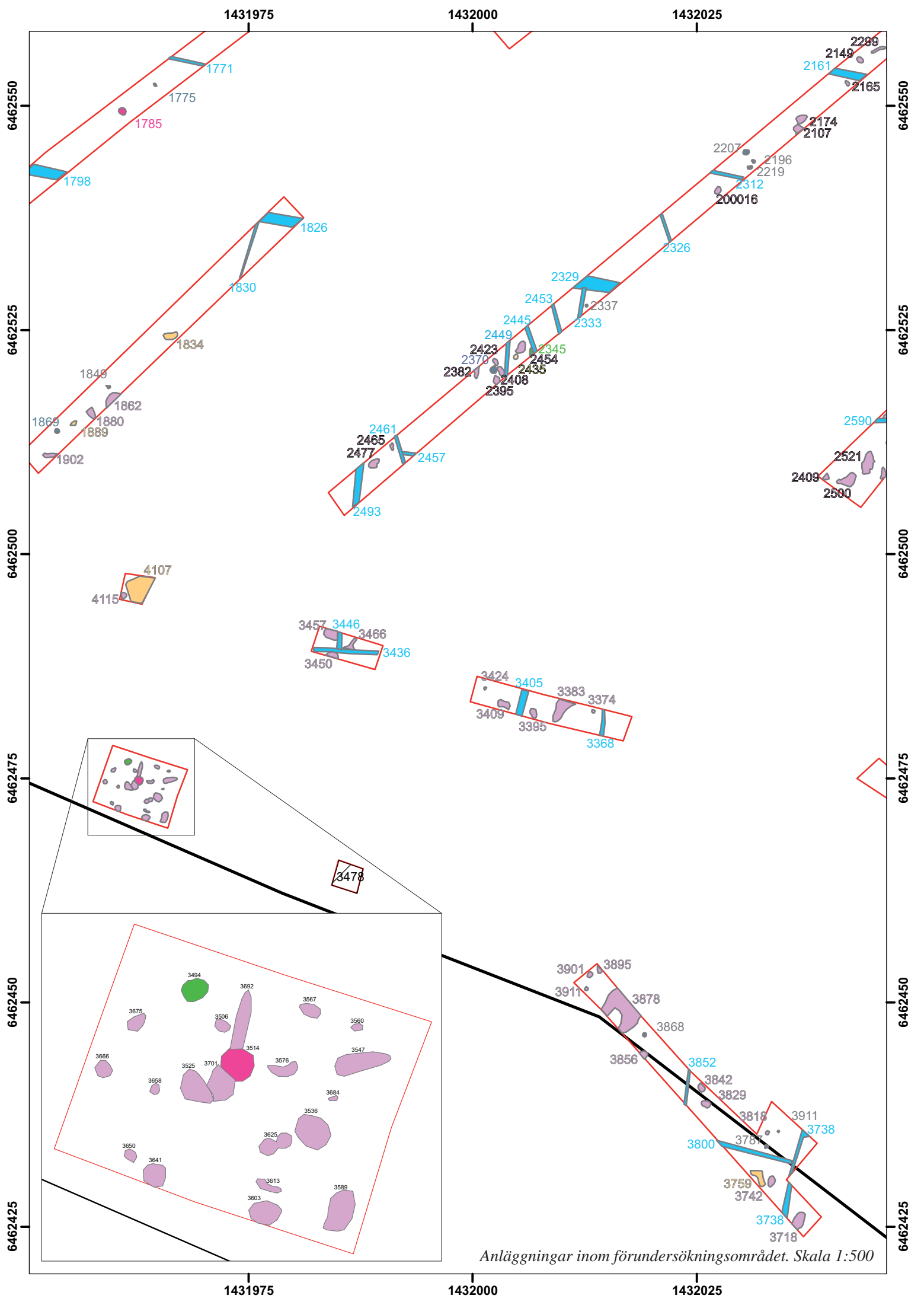
1432050

1432075

1432100

1432125

Anläggningar inom förundersökningsområdet. Skala 1:500

Arkeologiska objekt

Subklass

	Bengrop
	Urnegrav
	Brandgrav
	Skelettgrav
	Grop
	Härd
	Kokgrop
	Stolphål
	Mörkfärgning
	Odefinierad anläggning
	Utgår
	Dike
	Lagerrest
	Kulturlager
	Övrigt

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivning

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
2	Arkeologiskt objekt	Lager						
201	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	0,4	0,3		0,2	Assymetrisk rundad
210	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,4	0,16	Assymetrisk rundad
219	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,25	0,3		0,1	Rundad
226	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,5	0,34	Assymetrisk rundad
235	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
243	Arkeologiskt objekt	Grop	Avlång	1,45	0,5		0,16	Oregelbunden
266	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	0,40	0,25		0,18	Rundad
275	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,25	0,26	Spetsig
283	Arkeologiskt objekt	Odefinierad anläggning	Oval	0,55	0,4		0,12	Skålformad
299	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,2	0,12	Rundad
306	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,3	0,1	Rundad
314	Arkeologiskt objekt	Dike						
367	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
384	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	0,5	0,4		0,08	Plan
397	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,6	0,16	Assymetrisk rundad
407	Arkeologiskt objekt	Odefinierad anläggning	Oval	0,5	0,3		0,2	Assymetrisk rundad
417	Arkeologiskt objekt	Grop		Minst 0,6	Minst 0,4		0,20	
425	Arkeologiskt objekt	Lagerrest	Oval	1,8	0,5		0,05	Plan
440	Arkeologiskt objekt	Utgår						
450	Arkeologiskt objekt	Utgår						
459	Arkeologiskt objekt	Stolphål		0,5	0,4		0,18	Assymetrisk rundad
469	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	0,8	0,6		0,18	Rundad
480	Arkeologiskt objekt	Dike						
486	Arkeologiskt objekt	Dike						
498	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
529	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
538	Arkeologiskt objekt	Grop		1,6	1,3		0,34	Rundad

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
	0			Matjordslager
Flammig sandig lera med stenar och grus	50		Handplock	
Mörkbrun sandig lera med inslag av grus	50	Hacka	Handplock	
Mörk brun-lerig sand med inslag av grus	50	Skårslev	Handplock	
Brun humös sandig lera	50	Hacka	Handplock	
	0			Två lager i plan. Det mörkare lagrets begränsning är inmätt.
Flammig mörkbrun sandig lera	25	Hacka	Handplock	
Mörkbrun humös sandig lera	50	Hacka	Handplock	
Gråbrun lera med sten 0,1 m stora	50	Spade	Handplock	
Gråbrun lera	50	Hacka	Handplock	
Gråbrun lera med enstaka stänk av kol	50	Hacka	Handplock	Tydlig i plan och profil
Gråbrun lera	50	Hacka	Handplock	Något otydlig i plan, tydlig i profil
Troligen gul lera	0			
	0			
Gråbrun sand	50	Hacka	Handplock	Tydlig i plan, otydlig i profil
Gråsvart sotig sand med enstaka kol och mindre sten	50	Hacka	Handplock	Tydlig i plan och profil
Gråsvart sotig sand	50	Hacka	Handplock	Tydlig i plan och profil
Gråsvart sotig sand	25	Hacka	Handplock	Hela anläggningen är inte framschaktad
Gråbrun sotig grusig sand med enstaka småsten	50	Hacka	Handplock	
	0			
	0			
Gråbrun sand	50			Diffus i plan och profil
Gråbrun svagt sotig sand	50	Hacka	Handplock	Diffus i plan och profil
	0			
	0			
	0			
	0			
Gråsvart svagt lerblandad sand, enstaka kolstänk	25	Spade	Handplock	

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
551	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,15	0,20	Skålformad
558	Arkeologiskt objekt	Härd	Oval	0,85	0,55		0,14	Rundad
570	Arkeologiskt objekt	Utgår						
578	Arkeologiskt objekt	Härd	Oval	0,9	0,8		0,16	Skålformad
593	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
599	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
606	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
617	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
626	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
677	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
687	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
696	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
705	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
716	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
725	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
734	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
746	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
762	Arkeologiskt objekt	Härd	Oval	1,2	0,9		0,14	Plan
772	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
781	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
790	Arkeologiskt objekt	Urnegrav	Rund			0,2		
794	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
806	Arkeologiskt objekt	Urnegrav						

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
Gråsvart sotig sand och grus enstaka kolbitar	50	Hacka	Handplock	Tydlig i plan och profil
Svartgrå sotig lerig sand med skärvig sten >0,1 m	50	Hacka	Handplock	
	0			
Gråsvart sotig sand med skärvsten och sten	100	Skärslev	Handplock	A578 skärs av A1324.
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			Stenansamling av 0,1-0,2 m stora stenar. Anläggningen är ej framrensad i sin helhet, stenarna verkar dock vara lagda. Möjliga tolkningar är grav, odlingssten eller en liknande anläggning som A1324.
	0			Mycket sten i plan, 0,05-0,3 med enstaka över 0,4.
	0			Möjligt odlingsröse. Stenpackning av 0,05-0,3 m stora stenar. Stenarna är vällagda i plan. Recenta fynd av tegel men också fynd av brända och obrända ben.
	0			
	0			Otydlig i plan.
	0			Otydlig i plan.
	0			
	0			Troligen en härd.
	0			Stenar, 0,15-0,3 m stora, i plan.
Skärvig och skörbränd sten 0,05-0,15 m st	50	Hacka	Handplock	Sannorlikt äldre än A1340. Ingen kol eller sot i anläggningen.
	0			Möjligen härd. Eldpåverkad sten i plan.
	0			Skärvsten i plan.
	100	Skärslev	Handplock	Botten av gravurna, in situ. Ett 100-tal keramikfragment tillvaratagna. Botten som är lätt konkav har beräknats till 0,1 m i diameter. Utsidan av kärlet är glättat. Enstaka fragment av bränt ben insamlades. Dessa bedöms vara från människa. Keramikkarlet är daterad till äldre järnålder. Liknade det gravkärl som tillvaratogs i A200007.
	0			Stenansamling, möjligen naturlig.
	100	Skärslev	Säll	Förstörd gravurna, inom A806 tillvaratogs brända ben och keramik. Huvuddelen av benen och keramiken låg upp mot en stenrad av 0,1-0,25 m stora stenar (A4050). Totalt insamlades 11 fragment av ett litet glättat gravkärl med en bottendiameter på 0,045 m.

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
816	Arkeologiskt objekt	Grop		1,56	0,65		0,14	Rundad
829	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,21	0,08	Rundad
838	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
857	Arkeologiskt objekt	Dike						
861	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,20	0,18	Spetsig
894	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,5	0,4		0,14	Skålformad
904	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
912	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
926	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,46	0,37		0,14	Skålformad
935	Arkeologiskt objekt	Odefinierad anläggning	Oval	0,4	0,35		0,04	Plan
945	Arkeologiskt objekt	Odefinierad anläggning	Oval	0,58	0,36		0,08	Plan
957	Arkeologiskt objekt	Härd	Oval	0,54	0,33		0,1	Oregelbunden
967	Arkeologiskt objekt	Dike						
971	Arkeologiskt objekt	Dike						
979	Arkeologiskt objekt	Utgår						
989	Arkeologiskt objekt	Utgår						
997	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1005	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1014	Arkeologiskt objekt	Dike						
1018	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1026	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1038	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1045	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1052	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1060	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1069	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1076	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1093	Arkeologiskt objekt	Dike						
1097	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,38	0,03	Plan
1109	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1139	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1150	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	0,8	0,6		0,15	Assymetriskt skålformad
1160	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1170	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
Svartgrå sotig lera med kolbitar, bränd lera	25	Spade	Handplock	Koncentration av bränd lera i S
Svartgrå, svagt sotig lera, bränd lera och kol	50	Spade	Handplock	Enstaka bitar kol och bränd lera.
	0			
	0			
Svartgrå sotig lera med kol	50	Spade	Handplock	Rikligt med kol i hela anläggningen
Brungrå lera med enstaka kolbitar	50	Spade	Handplock	
	0			
	0			
Brungrå lera enstaka bitar bränd lera	50	Spade	Handplock	Enstaka mycket små bitar bränd lera
Brungrå lera med enstaka bitar kol	50	Spade	Handplock	Troligen recent.
Gråbrun lera	50	Spade	Handplock	Trärester i plan. Troligen recent.
Gråbrun till brun lera med kol	50	Spade	Handplock	Trolig härdbotten. Mycket kol i toppen av anläggningen, enstaka längre ned.
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			Möjligen recent, fyllningen är av matjordskaraktär.
	0			
	0			
	0			
	0			
Skärvig och skörbränd sten, kol	50	Spade	Handplock	Botten av stolphål. tre skärviga stenar och en skörbränd 0,1 m stora.
	0			Möjligt kulturlager
	0			
Gråbrun lera med enstaka skörbrända stenar	50	Hacka	Handplock	
	0			
	0			

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
1180	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1194	Arkeologiskt objekt	Dike						
1203	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	1,4	0,6		0,28	Oregelbunden
1217	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,14	
1233	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,45	0,33		0,13	Skålformad
1241	Arkeologiskt objekt	Dike						
1245	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,26	0,14	Asymetriskt spetsig
1324	Arkeologiskt objekt	Grop		2	1,15		0,30	Asymetriskt skålformad
1340	Arkeologiskt objekt	Bengrop	Rund			0,45	0,12	Rundad
1394	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,2	
1395	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,14	
1484	Arkeologiskt objekt	Bengrop	Oval	0,3	0,2			
1498	Arkeologiskt objekt	Skelettgrav	Avlång	1,65	0,5		0,3	
1518	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1532	Arkeologiskt objekt	Grop	Rund			0,6	0,09	Plan
1542	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	0,86	0,6		0,1	Oregelbunden
1552	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1567	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	1,3	0,6		0,13	Plan
1580	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1590	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,2	0,15		0,18	Rundad
1619	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1630	Arkeologiskt objekt	Dike						
1634	Arkeologiskt objekt	Dike						
1638	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1646	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1658	Arkeologiskt objekt	Dike						
1666	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1690	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
	0			Enstaka skärvstenar i ytan.
Sten	0			Stenfyllt dike.
Gråbrun sandig lera	50	Hacka	Handplock	
Brunrå sandig silt med enstaka stenar	0			Vissa av stenarna var eldpåverkade. Totalt sållades 0,175 kubikmeter av lagret. Kan vara samma lager som A1394/A1395.
Gråbrun lera	50			
	0			
Svartgrå lera med kolbitar	50	Spade	Handplock	
Brunrå siltig sand med rikligt med sten.	100	Hacka	Handplock	Gropen innehåller rikligt med sten 0,05-0,2 m stora, enstaka över 0,3 m. Enstaka stenar är klyvda. Stenen är välpackad. I gropen tillvaratogs även keramik.
Brun sandig silt med brända ben	100	Skärslev	Handplock	De brända benen framkom efter regn, syntes inte vid schaktningen. Ingen mörkfärgning. Mer ben i botten av gropen. Två metallföremål fanns i botten av gropen.
Brun lerig sand med grus och småsten	0			Se A1395.
Brun lerig sand med småsten och grus	0			Kulturlager, möjligen ett infiltrationslager till A1394. Fyndförande främst i övergången mellan A1394 och A1395. Mindre grusigt än A1394. Totalt sållades 0,105 kubikmeter av lagret.
	100	Skärslev	Såll	Bengrop med brända ben från människa. Individens avled innan 7 år ålder. Benen ligger i stenraden A4050.
	0			Skelettet ligger på lager A3995. Se vidare appendix.
	0			
Brunrå lera med rikligt med kolstänk	50	Spade	Handplock	
Mörk svartgrå lera med enstaka kolbitar	50	Spade	Handplock	
	0			
Svartgrå lera rikligt med kolbitar	25	Spade	Handplock	
	0			
Brunrå lera med en sten.	50	Spade	Handplock	Otydlig i plan, men tydlig i profil.
	0			
Gul lera	0			
Brun lera	0			
	0			
	0			
Gul lera	0			
	0			
	0			

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
1697	Arkeologiskt objekt	Grop		0,9	0,75		0,2	Oregelbunden
1714	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,36	0,2		0,08	Skålformad
1723	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1729	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1739	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1746	Arkeologiskt objekt	Dike						
1750	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1771	Arkeologiskt objekt	Dike						
1775	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,4	0,26		0,1	Rundad
1785	Arkeologiskt objekt	Kokgrop	Oval	0,8	0,74		0,3	Rundad
1798	Arkeologiskt objekt	Dike						
1802	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1826	Arkeologiskt objekt	Dike						
1830	Arkeologiskt objekt	Dike						
1834	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	1,55	0,9		0,14	Oregelbunden
1849	Arkeologiskt objekt	Utgår						
1862	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1869	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,53	0,48		0,14	Rundad
1880	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1889	Arkeologiskt objekt	Grop		0,7	0,4		0,11	Oregelbunden
1902	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1917	Arkeologiskt objekt	Kulturlager						
1924	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,5	0,30		0,18	Rundad
1937	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1947	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1957	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1972	Arkeologiskt objekt	Dike						
1976	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1987	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
1999	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2007	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2030	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2038	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2058	Arkeologiskt objekt	Dike						

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
Grå till svart flammig lera med kol	50	Spade	Handplock	Tydlig i profil. Mycket kol i vissa partier.
Brunrå grusig lera	50	Spade	Handplock	
	0			
	0			
	0			
Brun lera	0			
	0			
Gul lera	0			
Brunrå lera med enstaka kolbitar	50	Spade	Såll	
Se beskrivning	50	Spade	Handplock	Tre lager i kokgropen. 1, Brunrå lera med enstaka skörbrända stenar. 2, Grå lera med skärviga och skörbrända stenar 0,04-0,14 m stora, rikligt med sot och kol. 3, Mörk brunrå lera med sot och enstaka bitar kol samt enstaka skärvstenar. Anläggningen är packad med eldpåverkad sten som har pressats ut mot undergrunden.
Brun lera	0			Möjligen mörkfärgning av utrednings schakt.
	0			
Brun och gul lera	0			
Brun lera	0			
Ljusgrå lera enstaka bitar kol	50	Spade	Handplock	Fynd av tegel. Möjligen recent.
	0			
	0			
Svartgrå lera med enstaka bitar kol och skärvsten	50	Spade	Handplock	
	0			
Se beskrivning	50	Spade	Handplock	Två lager. 1, Mörk svartgrå lera med enstaka bitar kol. 2, Gråbrun lera med enstaka kol. Anläggningen är otydlig i både plan och profil.
	0			
	0			Ej undersökt.
Mörk brunrå lera, enstaka kolbitar	50	Spade	Handplock	
	0			
	0			
	0			
Brun och gul lera	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
Gul lera	0			

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
2062	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2076	Arkeologiskt objekt	Härd	Oval	1	0,8		0,15	Oregelbunden
2093	Arkeologiskt objekt	Dike						
2097	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2118	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2132	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2149	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2161	Arkeologiskt objekt	Dike						
2165	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2174	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2187	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2196	Arkeologiskt objekt	Utgår						
2207	Arkeologiskt objekt	Stolphål				0,6	0,19	Skålformad
2219	Arkeologiskt objekt	Utgår						
2228	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	1,2	0,7		0,28	Rundad
2242	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2267	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2277	Arkeologiskt objekt	Dike						
2281	Arkeologiskt objekt	Dike						
2285	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2299	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2312	Arkeologiskt objekt	Dike						
2326	Arkeologiskt objekt	Dike						
2329	Arkeologiskt objekt	Dike						
2333	Arkeologiskt objekt	Dike						
2337	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Rund			0,28	0,15	Spetsig
2345	Arkeologiskt objekt	Brandgrav						
2354	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2370	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,82	0,6		0,3	Rundad
2382	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2395	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2408	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2423	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2435	Arkeologiskt objekt	Lagerrest	Oval	0,5	0,4		0,04	Plan
2445	Arkeologiskt objekt	Dike						
2449	Arkeologiskt objekt	Dike						

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
	0			
Mörk gråsvart lera med småsten och skörbränd sten	50	Spade	Handplock	Härdbotten eller lagerrest. Tydlig i plan men otydlig i profil.
Brun och gul lera	0			
	0			
	0			
	0			Kol i plan.
	0			
Brun lera	0			
	0			
	0			
	0			Möjligen recent, matjordsfyllning.
	0			
Ljus gråbrun lera med enstaka kolstänk	50	Spade	Handplock	
	0			
Gråbrun lera med kolstänk och bränd lera	50	Spade	Handplock	
	0			
	0			
Brun lera	0			
Brun lera med enstaka stora stenar	0			Troligen recent störning i anslutning till diket i söder.
	0			
	0			
Brun lera	0			
Brun lera	0			
Brun lera	0			
Brun lera	0			
Gråbrun lera	50	Spade	Handplock	
	0			Trolig grav, brända ben i plan. Ej undersökt vidare.
	0			
Se beskrivning	50	Spade	Hackbord	1, Mörk gråsvart lera med enstaka stora kolbitar med skörbränd sten och grus i ytan. 2, Brungrå lera med stora kolbitar med enstaka skörbrända och skärviga stenar. Lagren är tydligt separerade i profil.
	0			
	0			Möjligen lagerrest.
	0			Möjligen lagerrest.
	0			Möjligen lagerrest.
Mörk gråsvart lera	50	Spade	Handplock	
Gul lera	0			
Brun och gul lera	0			

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
2453	Arkeologiskt objekt	Dike						
2457	Arkeologiskt objekt	Dike						
2461	Arkeologiskt objekt	Dike						
2465	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2477	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2493	Arkeologiskt objekt	Dike						
2500	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2521	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2549	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2564	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2580	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2590	Arkeologiskt objekt	Dike						
2594	Arkeologiskt objekt	Dike						
2598	Arkeologiskt objekt	Brandgrav						
2606	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2616	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2631	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2640	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	1,25	0,6		0,38	Asymetrisk rundad
2652	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2663	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2674	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2686	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2693	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2707	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2727	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2741	Arkeologiskt objekt	Kulturlager						
2748	Arkeologiskt objekt	Stolphål				0,4	0,14	Asymetrisk rundad
2758	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2774	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2783	Arkeologiskt objekt	Dike						
2787	Arkeologiskt objekt	Dike						
2791	Arkeologiskt objekt	Dike						
2795	Arkeologiskt objekt	Dike						
2799	Arkeologiskt objekt	Dike						
2807	Arkeologiskt objekt	Dike						
2811	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2825	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2867	Arkeologiskt objekt	Dike						
2871	Arkeologiskt objekt	Dike						
2875	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
Gul lera	0			
Brun lera	0			
Brun lera	0			
	0			
	0			
Brun och gul lera	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
Gul lera	0			
Brun och gul lera	0			
	0			Möjlig grav, brända ben i plan. Ej undersökt vidare.
	0			
	0			
	0			
Svartgrå lera med enstaka kolbitar	50	Spade	Handplock	
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			Osäker tolkning. Har karaktär av ett sumplager men kol observerades i plan.
Svartgrå lera	50	Spade	Handplock	Tydlig i plan men otydlig i profil.
	0			Ingen egentlig mörkfärgning, utan 5 stenar, 0,1-0,2 m stora, i en koncentration.
	0			
Gul lera	0			
Troligen brun lera	0			
Brun lera med sten	0			Sammanfaller med torpets ägo gräns.
Brun lera	0			
Gul lera	0			
	0			Dräneringsdike
	0			
	0			
Gul lera	0			
	0			
	0			

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
2909	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2933	Arkeologiskt objekt	Dike					0,7	
2939	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2952	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2963	Arkeologiskt objekt	Odefinierad anläggning						
2973	Arkeologiskt objekt	Dike						
2977	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2986	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
2995	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3005	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3014	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3024	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3037	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3054	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3070	Arkeologiskt objekt	Stolphål	Oval	0,6	0,4		0,18	Rundad
3081	Arkeologiskt objekt	Dike						
3085	Arkeologiskt objekt	Dike						
3094	Arkeologiskt objekt	Dike						
3098	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3113	Arkeologiskt objekt	Grop	Oval	1	0,6		0,22	Asymmetrisk rundad
3127	Arkeologiskt objekt	Dike						
3131	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3143	Arkeologiskt objekt	Dike						
3147	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3156	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3165	Arkeologiskt objekt	Utgår						
3173	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3179	Arkeologiskt objekt	Dike						
3183	Arkeologiskt objekt	Dike						
3187	Arkeologiskt objekt	Dike						
3195	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3202	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3214	Arkeologiskt objekt	Utgår						
3227	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3237	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3250	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3260	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3272	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3281	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3297	Arkeologiskt objekt	Dike						

Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
3301	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3318	Arkeologiskt objekt	Utgår						
3329	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3344	Arkeologiskt objekt	Utgår						
3368	Arkeologiskt objekt	Dike						
3374	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3383	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3395	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3405	Arkeologiskt objekt	Dike						
3409	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3424	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3436	Arkeologiskt objekt	Dike						
3446	Arkeologiskt objekt	Dike						
3450	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3457	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3466	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3478	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,22	
3494	Arkeologiskt objekt	Brandgrav						
3506	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3514	Arkeologiskt objekt	Kokgrop	Rund			1	0,32	Rundad
3525	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3536	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3547	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3560	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3567	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3576	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3589	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3603	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3613	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3625	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3641	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3650	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3658	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3666	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3675	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3684	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
	0			
	0			
	0			
	0			
Brun och gul lera	0			
	0			
	0			
	0			
Brun lera	0			
	0			
	0			
Brun och gul lera	0			
	0			
	0			
	0			
Se beskrivning	0			Svatgrå sandblandad lera, sten och enstaka eldpåverkade stenar. Mer småsten i toppen av lagret, enstaka skärvig stenar. Fynd av bränd lera och brända ben i lagret. Totalt sållades 0,275 kubikmeter av lagret.
	0			Kol och brända ben i plan.
	0			
Se beskrivning	50	Spade	Såll	1, Svartgrå siltig lera, rikligt med skärvig och skörbränd sten, enstaka kolbitar och bränd lera. 2, Ljus svartgrå lera (A3701). Oklart förhållande mellan kokgropen och A3701 samt A3692, i både plan och profil.
	0			Oklart förhållande till A3701.
	0			Skörbränd och skärvig sten i plan.
	0			Skörbränd och skärvig sten i plan.
	0			
	0			Enstaka småstenar i plan.
	0			
	0			Skörbränd och skärvig sten i plan.
	0			Skörbränd och skärvig sten i plan.
	0			Lite brända ben i plan.
	0			Sten i plan. Möjligen ett omstolpat stolphål
	0			Mycket skärvig och skörbränd sten i plan. Påminner i plan om A3525 och A3514.
	0			Två mindre stenar i plan, möjligt stenskott stolphål.
	0			
	0			två större stenar i plan, möjligt stenskott stolphål.
	0			Skärvsten i plan.
	0			

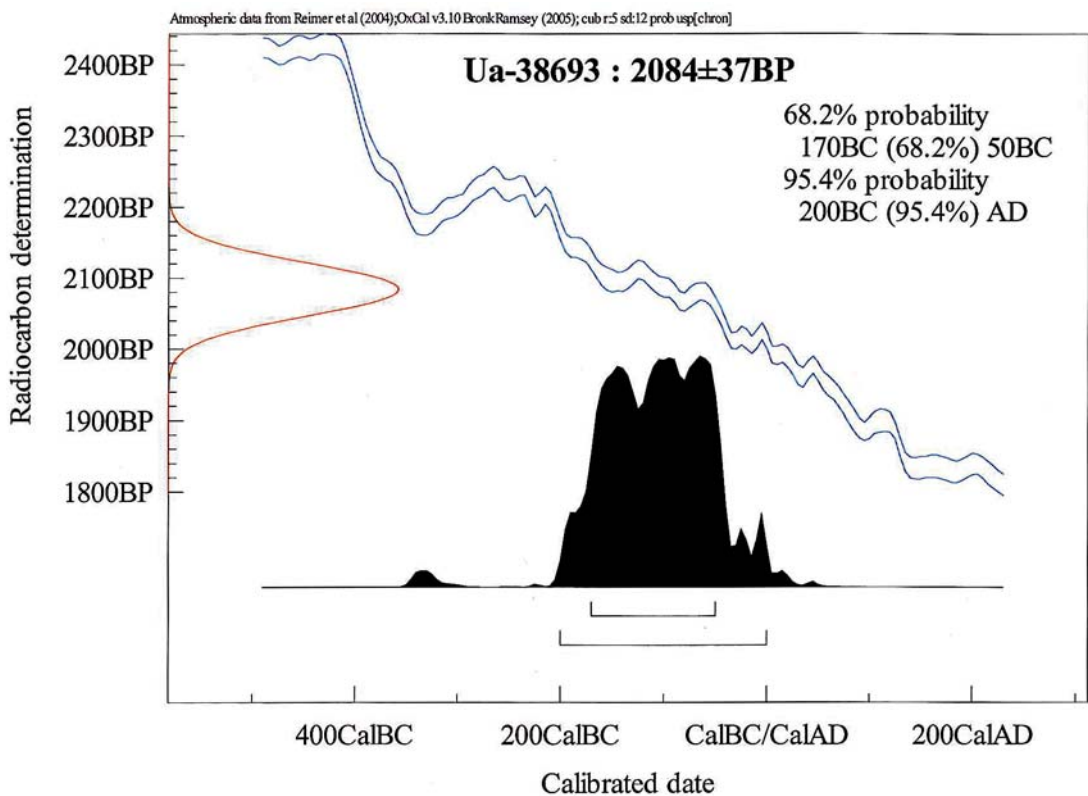
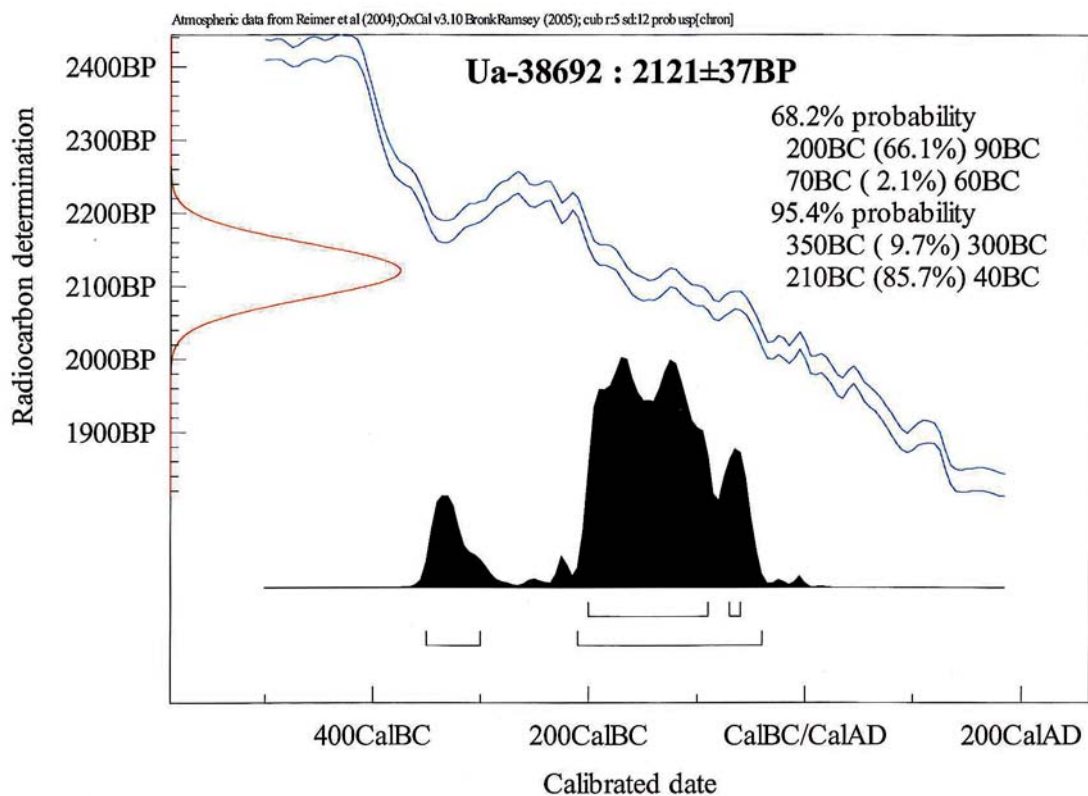
Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
3692	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3701	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3718	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3738	Arkeologiskt objekt	Dike						
3742	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3759	Arkeologiskt objekt	Grop		2,25	0,85		0,4	Rundad
3787	Arkeologiskt objekt	Utgår						
3800	Arkeologiskt objekt	Dike						
3811	Arkeologiskt objekt	Utgår						
3818	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3829	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3842	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3852	Arkeologiskt objekt	Dike						
3856	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3868	Arkeologiskt objekt	Utgår						
3878	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3895	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3901	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3911	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3953	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3961	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3970	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
3989	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,3	
3995	Arkeologiskt objekt	Kulturlager						
4001	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,23	
4024	Arkeologiskt objekt	Kulturlager						
4042	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,13	
4050	Arkeologiskt objekt	Övrigt		5,3				
4056	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
4072	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						

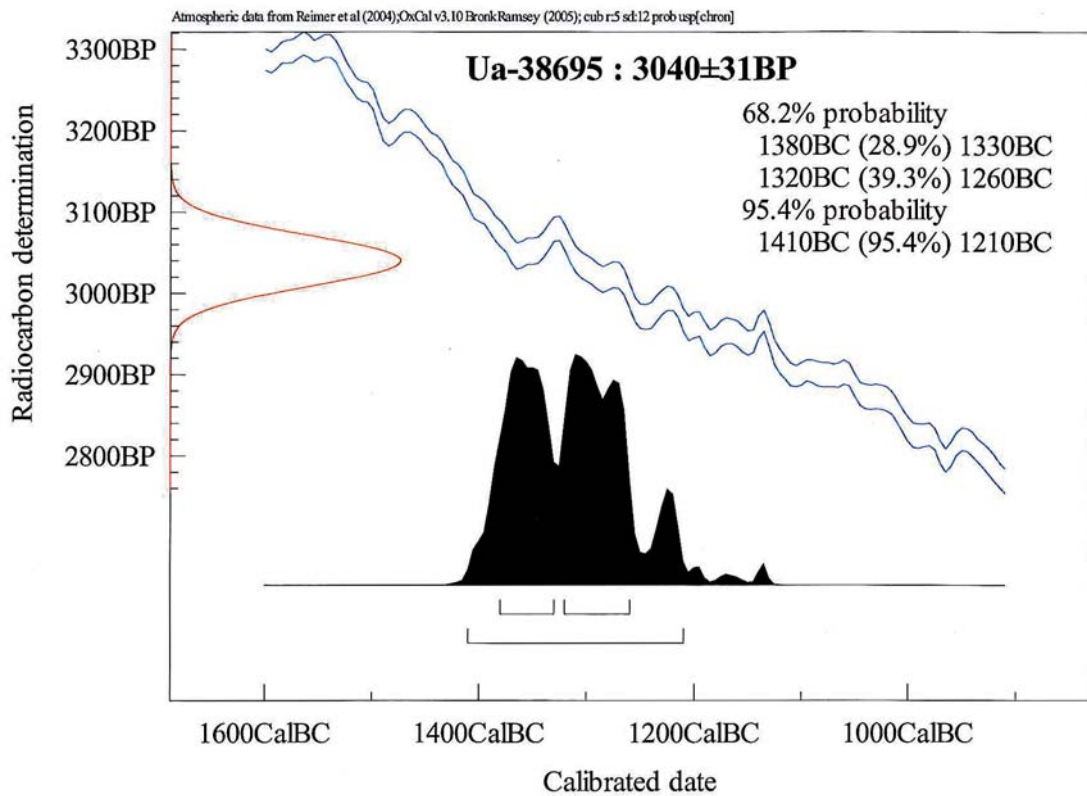
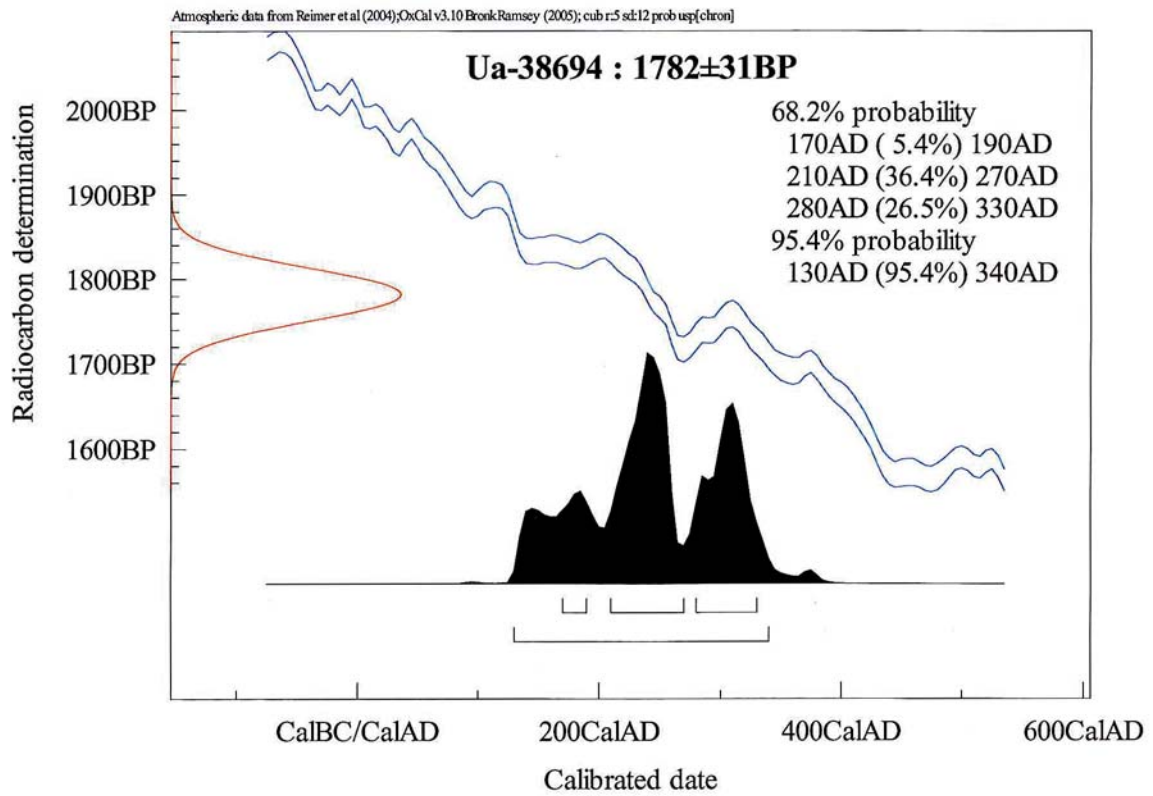
Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
	0			Sannolikt samma anläggning som A3701, som blivit avgrävd av A3514.
	0			Sannolikt samma anläggning som A3692, som blivit avgrävd av A3514.
	0			Stenansamling.
Gul lera	0			
	0			
Se beskrivning	25	Spade	Handplock	Troligen grop men kan vara ränna. Anläggningen är tolkad som ränna vid utredningen. Svartgrå till brun lerig silt med eldpåverkad lera i plan. Den eldpåverkade leran var rödfärgad.
	0			
Gul lera	0			
	0			
	0			Otydlig i plan.
	0			Mycket otydlig i plan.
	0			
Gul och brun lera	0			
	0			
	0			
	0			Möjligen två anläggningar.
	0			Kol i plan.
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
	0			
Svartgrå sandig silt med småsten	0			Delvis bortschaktat. Mot undergrunden finns ett flammigt infiltrationslager.
Brungrå lerig sand	0			Fyllningen är matjordslig. Förhistoriskt lager.
Brun lerig sand med sten	0			Troligen samma lager som A3995. Skillnaden mellan A4001 och A3995 är att i A4001 finns fler större stenar. Lagret upphör mot grusvall. Totalt sållades 0,170 kubikmeter av lagret.
Brun sandig grus	0			Troligen inte förhistoriskt, överlagrar stendike A2973.
Brun lerig sand med grus/småsten	0			Förhistoriskt ursprung. Totalt sållades 0,170 kubikmeter av lagret.
Sten 0,15-0,4 m stora	0			Stenrad av minst 6 större stenar i en konkav linje. Möjlig gravkonstruktion, då A806 och A1484 ligger i anslutning till stenraden.
	0			
	0			Ett svart lager som har karaktär av ett sumplager. Möjligen går ett dike mellan A4080 och A4072.

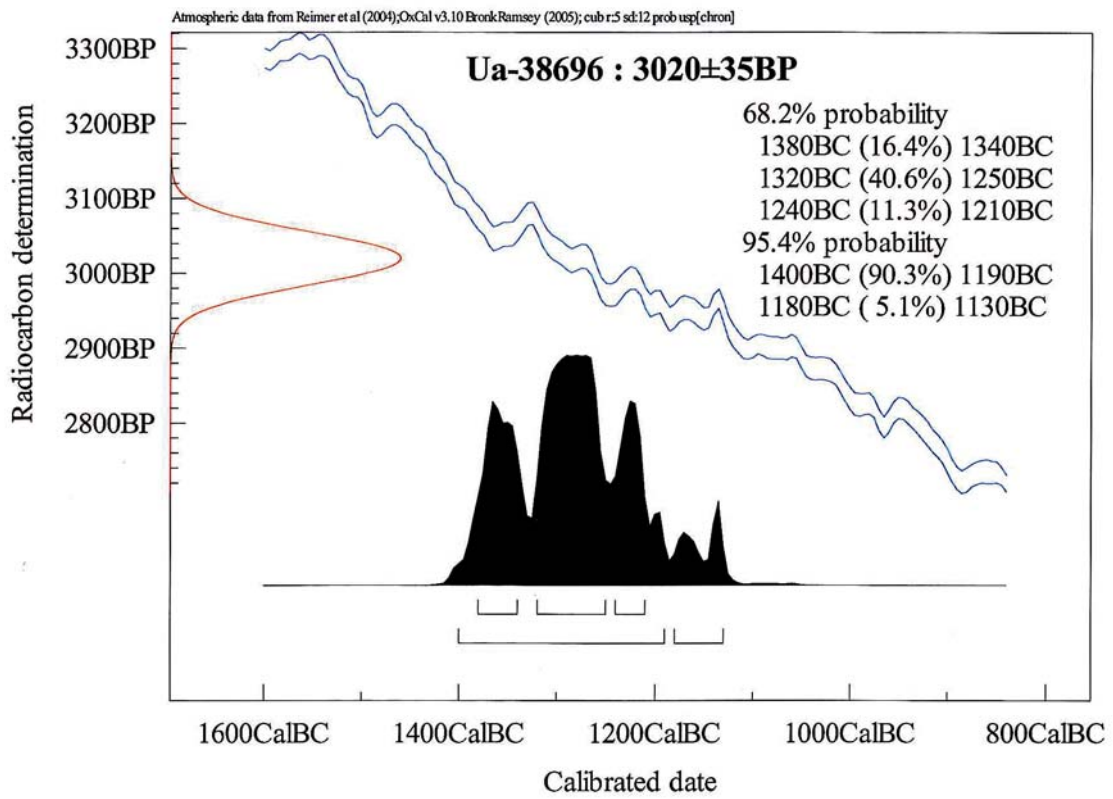
Id	Klass	Subklass	Form i plan	Längd	Bredd	Diam	Djup	Form i sektion
4080	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
4107	Arkeologiskt objekt	Grop					0,38	Oregelbunden
4115	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
200007	Arkeologiskt objekt	Urnegrav	Rund			0,4		
200014	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
200016	Arkeologiskt objekt	Mörkfärgning						
200077	Arkeologiskt objekt	Kulturlager					0,06	

Fyllning	Unders. (%)	Unders.metod	Fyndinsaml.metod	Beskrivning
	0			Ett svart lager som har karaktär av ett sumplager. Möjligen går ett dike mellan A4080 och A4072.
Svatgrå sandig lera, enstaka eldpåverkade stenar	25	Maskin	Såll	Hela anläggningen är inte framschaktad. Under fyllningen fanns ett infiltrationslager. Bränd lera observerades i anläggningen.
	0			Liknade A4107 i karaktär. Oklart förhållande mellan A4115 och A4107.
	100	Skårslev	Handplock	Botten av gravurna, in situ, med en diameter på 0,18 m. Liten del av buken bevarad. Ett 60-tal fragment av kermik, antagligen från botten av kärlet, tillvaratogs. Två fragment av bränt ben insamlades. Keramikkarlet är daterad till äldre järnålder. Kärlet liknar gravkärlet i A790.
	0			Möjligen ett dike.
	0			
Brungrå grus och sand	0			Kulturlagret har osäker utbredning. Liknade A1395 i karaktär. Troligen förhistoriskt. Totalt sållades 0,288 kubikmeter av lagret.

Bilaga 3. Kalibrerade ¹⁴C-dateringar

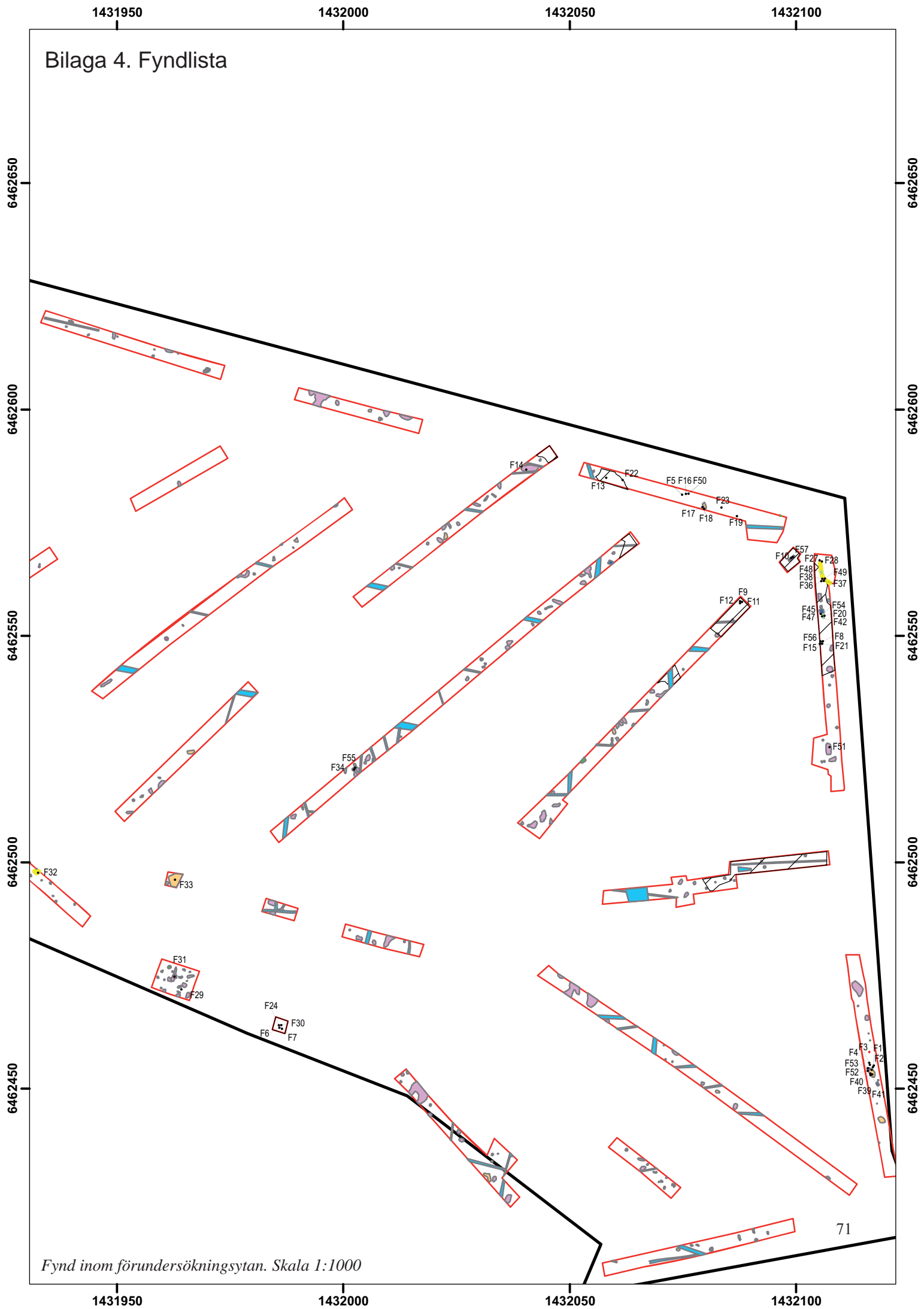

Bilaga 4. Fyndlista

Fynd inom förundersökningsytan. Skala 1:1000

Fyndlista

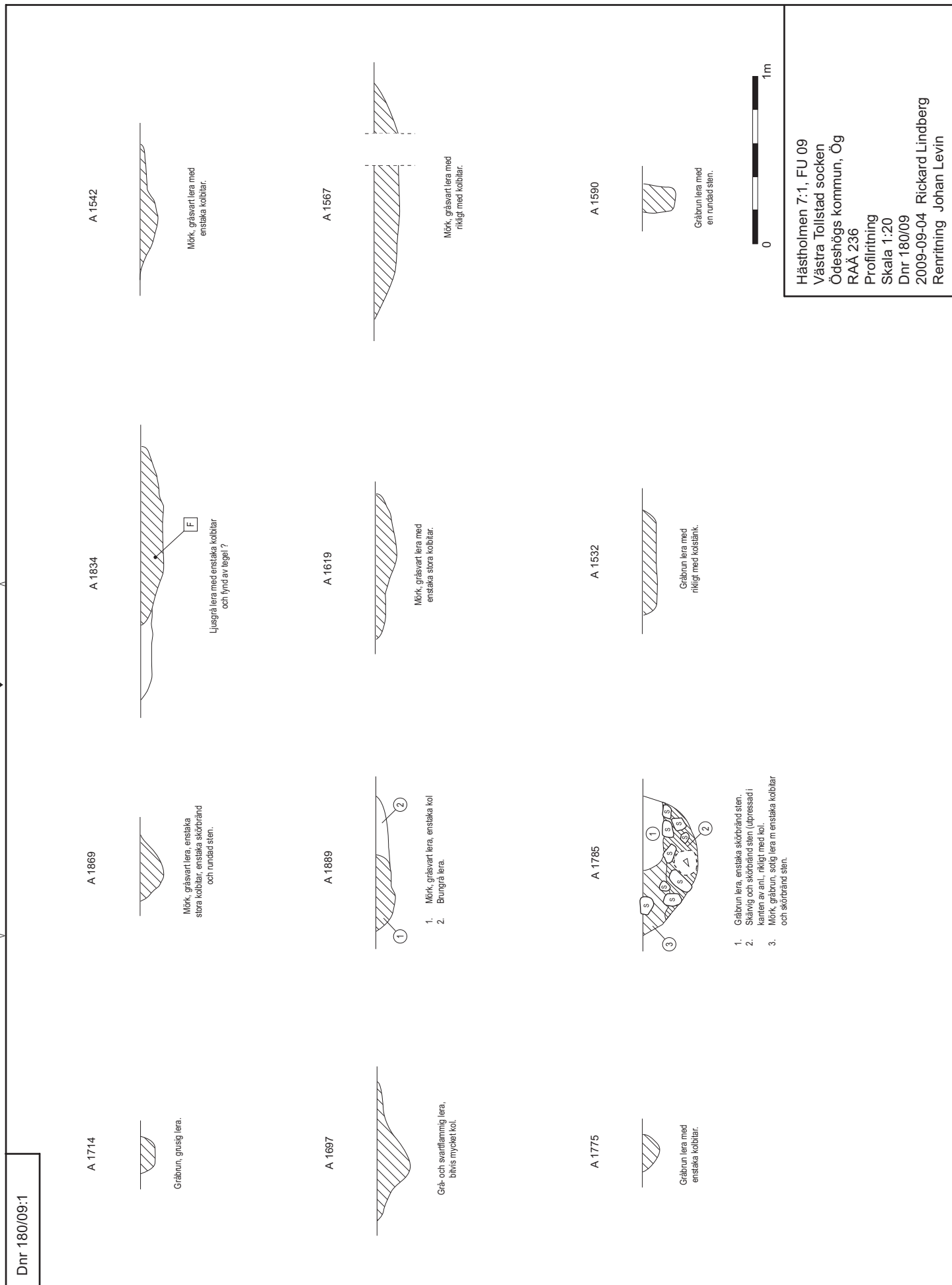
Namn	Subklass	Inv. nr	Ant	Fragm. grad	Mtrl	Sakord	Teknik 1	L	Br	Tj
F1	Keramik	C4488:1	1	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F2	Bränt ben	C4488:2	1	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F3	Bränt ben	C4488:3	2	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F4	Keramik	C4488:4	1	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	10
F5	Bränd lera	C4488:5	1	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F6	Bränd lera	C4488:6	18	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F7	Bränt ben	C4488:7	6	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F8	Järn	C4488:8	3	Komplett	Järn	Föremål		0	0	
F9	Bränd lera	C4488:9	1	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F10	Flinta	C4488:10	0	Fragment	Flinta	Avslag		9	8	5
F11	Obränt ben	C4488:11	2	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F12	Kvarts	C4488:12	1	Fragment	Kvarts	Splitter		10	5	4
F13	Kvarts	C4488:13	1	Defekt	Kvarts	Kärna		30	18	15
F14	Kvartsit	C4488:14	1	Defekt	Kvartsit	Slagen		35	23	9
F15	Järn	C4488:15	2	Fragment	Järn	Föremål		33	5	5
F16	Kvarts	C4488:16	1	Intakt	Kvarts	Slagen		33	22	13
F17	Kvarts	C4488:17	0	Intakt	Kvarts	Slagen		14	11	8
F18	Flinta	C4488:18	0	Fragment	Flinta	Spån		11	7	5
F19	Flinta	C4488:19	1	Intakt	Flinta	Slagen		25	20	12
F20	Flinta	C4488:20	1	Intakt	Flinta	Avslag		18	5	2
F21	Flinta	C4488:21	1	Intakt	Flinta	Slagen		10	5	2
F22	Kvarts	C4488:22	1	Intakt	Kvarts	Slagen		18	9	3
F23	Kvarts	C4488:23	1	Intakt	Kvarts	Slagen		20	20	9
F24	Bränd lera	C4488:24	4	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F25	Kvarts	C4488:25	1	Intakt	Kvarts	Avslag		20	12	5
F26	Kvarts	C4488:26	0	Defekt	Kvarts	Kärna	Bipolär	18	11	9
F27	Bränd lera	C4488:27	1	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F28	Bränd lera	C4488:28	5	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F29	Keramik	C4488:29	1	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	9
F30	Bränt ben	C4488:30	1	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F31	Bränd lera	C4488:31	5	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F32	Bränd lera	C4488:32	2	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F33	Bränd lera	C4488:33	15	Fragment	Bränd lera	Lerblock		0	0	
F34	Bränd lera	C4488:34	2	Fragment	Bränd lera	Bränd lera		0	0	
F35	Keramik	C4488:35	11	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F36	Keramik	C4488:36	3	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F37	Keramik	C4488:37	8	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	5-8
F38	Keramik	C4488:38	1	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	8
F39	Keramik	C4488:39	2	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	11
F40	Keramik	C4488:40	1	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	9
F41	Keramik	C4488:41	11	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F42	Keramik	C4488:42	66	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F43	Keramik	C4488:43	1	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F44	Keramik	C4488:44	1	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	9
F45	Keramik	C4488:45	23	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	

Diam	Vikt	Beskrivning
0	1	
0	0,1	
0	0,2	
0	10,7	Bukbit.
0	1,5	Magasineras ej.
0	10,8	
0	0,4	Däggdjur.
0	0	Möjlig kniv.
0	0,1	Magasineras ej.
0	0,2	Påträffad vid den osteologiska analysen av de brända benen i A1340.
0	0,5	
0	0,1	
0	7,3	
0	5,1	
0	0	
0	8,7	
0	1,1	
0	0,4	Möjliga retuscher
0	4,7	
0	0,2	
0	0,1	
0	0,4	
0	3,4	
0	1	Magasineras ej.
0	0,5	
0	1,6	
0	16,9	Möjligen fragment efter ässje- eller ugnskonstruktion.
0	5,9	Möjligen fragment efter ässje- eller ugnskonstruktion.
0	11,5	Möjlig bukskärva eller del av en ässje- eller ugnskonstruktion.
0	0,2	Däggdjur.
0	12,8	
0	1,1	Magasineras ej.
0	12,1	Rest efter litet lerblock.
0	2,3	Möjligen del av gjutform.
0	3,5	
0	11,7	Mynningsbitar.
0	16,7	Bukbitar
0	5	Buk- eller bottenbit.
0	30,4	Bukbitar.
0	3,25	Mynningsbit.
0	7,2	Ett möjligt bottenfragment.
0	25,3	Gravurna. Två bottenfragment.
0	6,8	Buk- och bottenbit.
0	14,5	Buk- och bottenbit.
0	15,1	

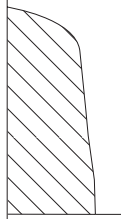
Namn	Subklass	Inv. nr	Ant	Fragm. grad	Mtrl	Sakord	Teknik 1	L	Br	Tj
F46	Keramik	C4488:46	75	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F47	Keramik	C4488:47	6	Fragment	Keramik	Kärl		0	0	
F48	Bränt ben	C4488:48	265	Fragment	Ben			0	0	
F49	Bränt ben	C4488:49	249	Fragment	Ben			0	0	
F50	Bränt ben	C4488:50	1	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F51	Bränt ben	C4488:51	11	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F52	Bränt ben	C4488:52	10	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F53	Bränt ben	C4488:53	5	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F54	Bränt ben	C4488:54	42	Fragment	Ben			0	0	
F55	Bränt ben	C4488:55	7	Fragment	Ben	Avfall		0	0	
F56	Bränt ben	C4488:56	117	Fragment	Ben			0	0	
F57	Obränt ben		704	Fragment	Ben			0	0	

Diam	Vikt	Beskrivning
0	41,5	
0	14,8	Botten- och bukbitar.
0	58,2	Människoben från individ under 7 år.
0	41,3	Ben från människa.
0	0,2	
0	1,6	Däggdjur, människa kan inte uteslutas.
0	1,4	Däggdjur, människa kan inte uteslutas.
0	0,5	Däggdjur, människa kan inte uteslutas.
0	6,4	Brända ben från människa.
0	1	
0	745,5	
0	802,7	

Bilaga 5. Ritningar

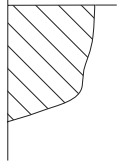

A 538
profil A mot NÖ

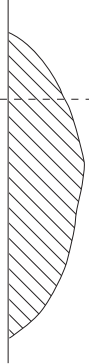

Svartgrå, svagt lerblandad sand. Sotig med enstaka kolstänk, lite småsten/grus.

A 538
profil B mot NV

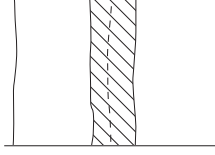

A 2228

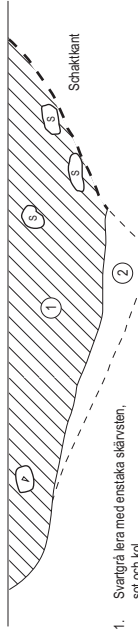
Ljus, gråbrun, smulig lera med enstaka små kobblar.

A 3478
Sektion

Mejlorid A2.
Något mer småsten i ytan L3478.

A 4107

1. Svartgrå lera med enstaka skårvsten, sot och kol.
2. Infiltrationslager.

A 2435

Mörk, gråsvart lera.

A 2337

Brungrå lera.

A 3514

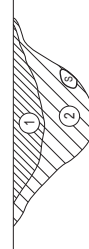
1. Svartgrå, siltig lera med enstaka kobblar och bränd lera samt rikligt med skörbränd sten.
2. A3701 Ljus, svartgrå lera.

A 2207

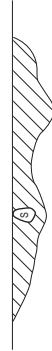
Ljus, gråbrun lera med enstaka kolstänk/kobblar.

A 2370

1. Mörk, gråsvart lera med enstaka kobblar och skörbränd sten/grus i ytan.
2. Gråbrun lera, stora kobblar och enstaka skårvig sten.

A 2076

Mörk, gråsvart lera enstaka småsten, skörbränd sten/grus, mycket enstaka kobblar.

A 1924

Mörk, gråbrun lera med enstaka stora kobblar.

Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÅ 236

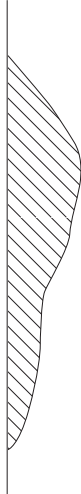
Profiliriting

Skala 1:20

Dnr 180/09

2009-09-04 -- 07 R Lindberg, E Karlsson
Renritning J Levin

A 2640

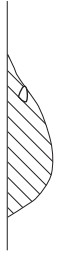
Svartgrå lera med
enstaka kolbitar.

A 3113

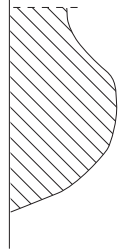
Svartgrå sand och grus.

A 3070

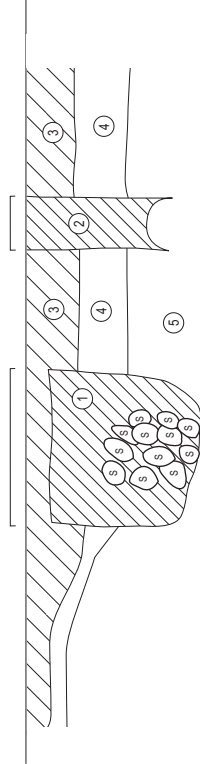
Svartgrå sand och grus.

A 3759
profil A mot SV

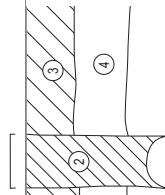

Svartgrå till brun, lerig silt med
eldpáverkad lera i plan.

A 2973

A 2933

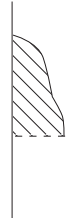
A 2748

Svartgrå lera.

1. A2973 Grå lera med sten (stenfyllt dike).
2. A2933 Dränering med tegelför, brun lera och mulljord.
3. Brungrå sand (A4024).
4. Gul lera (undergrund).
5. Brun lera (undergrund).

A 3759
profil B mot NV

Svartgrå, lerig silt med
eldpáverkad lera i plan.

Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÅ 236
Profiltitring
Skala 1:20
Dnr 180/09
2009-09-15 Rickard Lindberg
Renritning Johan Levin

A 829

Svartgrå, svegl sotig lera, enstaka kobitar och fläckar med bränd lera.

A 894

Brungrå lera med enstaka små kobitar

A 957

Heterogen, gråbrun/brun lera. Mycket kol i toppen av anläggningen, enstaka längre ner.

A 1097

Tre skärviiga stenar samt skörbränd sten och enstaka kobitar.

A 816
profil mot V

Svartgrå, svegl sotig lera, kobitar, koncentrationer med bränd lera.

A 935

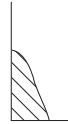
Brungrå lera med enstaka kobitänk

A 926

Brungrå lera med enstaka prickar bränd lera.

A 816
profil mot N

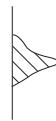

A 945

Gråbrun lera med träfragment i ytan (recent?)

A 861

Svartgrå, sotig lera, rikligt med kobitar.

A 1245

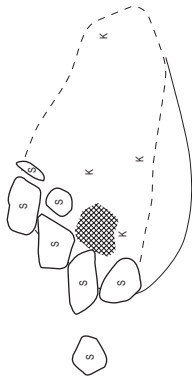

Svartgrå lera med kobitar.

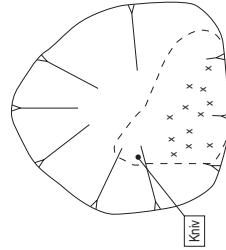
Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÅ 236
Profiltitning
Skala 1:20 och 1:10
Dnr 180/09
2009-08 R Lindberg, E Karlsson
Renritning Johan Levin

A 806
plan

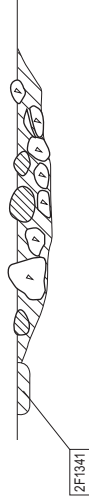
Inom streckad linje 0,03-0,04 m stora rundade stenar (enstaka 0,07 m), enstaka brända ben, keramik.

A 1340
plan skala 1:10

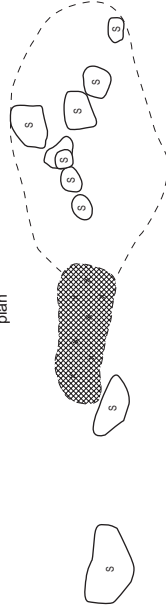
Bun, sandig silt med koncentrationer med brända ben (streckat område).

A 762

Skärvig och skörbränd sten, 0,05-0,08 samt 0,10-0,15 m stora. Mycket otydlig jordfyllning, inget kol eller sot.

A 1484
plan

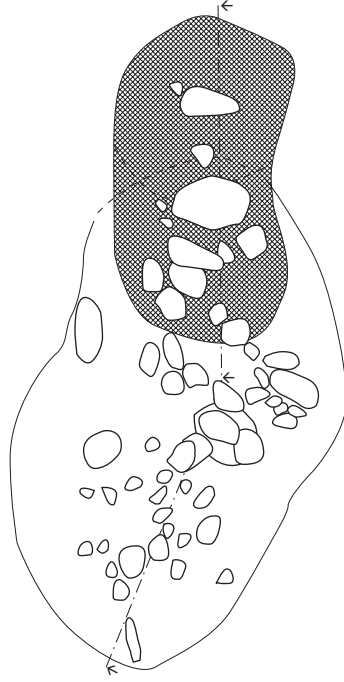

Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÅ 236
Plan- och profilritning
Skala 1:20 och 1:10
Dnr 180/09
2009-08 R Lindberg, E Karlsson
Renritning Johan Levin

A 1324

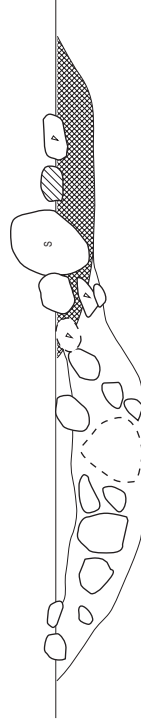

Gråbrun, sotig, grusig sand med enstaka
0,02-0,05 m stora stenar.

A 1324

A 578

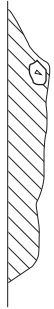

A1324 Grop med brungrå, silig sand och rikligt
med sten (packning). Fynd av keramik
A578 Hård med sotig, fin sand, enstaka skärvig och
skåränd sten. Fynd av brända ben.

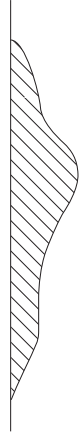
Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÅ 236
Plan- och profilritning
Skala 1:20 och 1:10
Dnr 180/09
2009-08 R Lindberg, E Karlsson
Renritning Johan Levin

A 1150

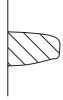
Heterogen, gråbrun/gulbrun lera med enslaka skåränd sten.

A 1203

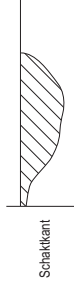
Gråbrun, sandig lera.

A 551

Gråsvart, solig, sand med enslaka kvistänk.

A 397

Gråsvart, solig, sand med enslaka kvibular och småsten.

A 1233

Gråbrun lera.

A 469

Gråbrun, svegi solig, grov, sand med enslaka skårvig sten.

A 384

Gråbrun sand.

A 558

Svartgrå, kraftigt solig, något lerig sand med skårvig sten, 0,03-0,07 m

A 459

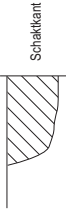
Gråbrun, grov sand.

A 407

Gråsvart, solig sand.

A 417

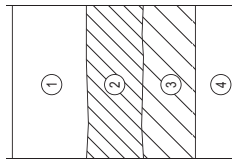

Gråsvart, solig sand.

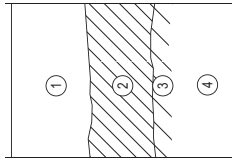
Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÅ 236
Profiltitning
Skala 1:20 och 1:10
Dnr 180/09
2009-08 R Lindberg, E Karlsson
Renritning Johan Levin

O 1190
sektion

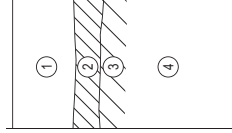
1. Melljord A2 - plogdjup (kompakt).
2. Brun, lerig sand med småsten och grus (A1394).
3. Något ljusare än 2, inte lika grusigt, tydlig övergång (A1395).
4. Gulbrun, lerig silt.

O 2054
sektion

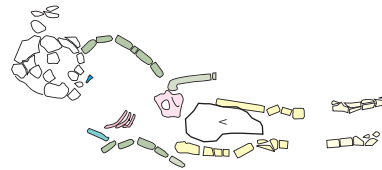
1. Melljord A2.
2. Mörk, gråsvart sandig silt med enstaka småsten (A3989).
3. Flämnigt infiltrationslager.
4. Silt.

O 2497
sektion

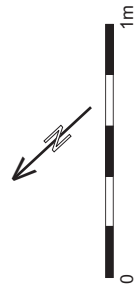

1. Melljord A2.
2. Brungrå, myllig äldre matjordnivå med småsten (A4001). Samtidigt samma som A3985.
3. Grusigt, ljusgrått infiltrationslager.
4. Silt.

A 1498
plan

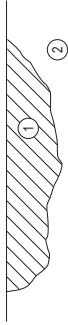

- Skalle
- Tand (överkäke)
- Nyckelben
- Revben
- Bäcken
- Överarmsben
- Underarmsben
- Lårben
- Underben

Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÄ 236
Plan- och sektionseriting
Skala 1:20 och 1:10
Dnr 180/09
2009-08 R Lindberg, P Nyberg
Renritning Johan Levin

A 201

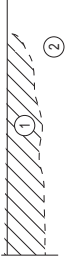
1. Flammig, sandig lera med inslag av grusstensten.
2. Sandig lera.

A 290

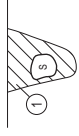
1. Gråbrun lera med ensläta små kolstänk.
2. Brun, lergilt.

A 243

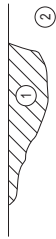
1. Flammig, mörkbrun, sandig lera.
2. Brun, sandig lera.

A 275

1. Gråbrun lera.
2. Brun, lergilt.

A 210

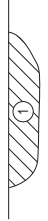
1. Mörkbrun, sandig lera med inslag av grus.
2. Brun, lergilt.

A 219

1. Mörkbrun, lergilt sand med inslag av grus.
2. Brun, lergilt.

A 283

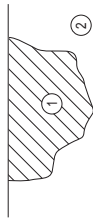
1. Gråbrun lera, en bit bränd lera, mycket smulig.
2. Brun, lergilt.

A 306

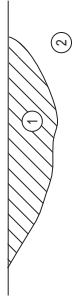
1. Gråbrun lera.
2. Brun, lergilt.

A 226

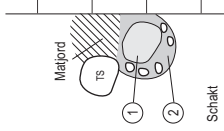
1. Humös, brun, sandig lera.
2. Brun, sandig lera.

A 266

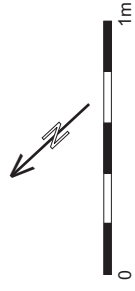

1. Humös, mörkbrun, sandig lera.
2. Brun, sandig lera.

A 235
Plan

1. Brungrå, homogen mjuk, sandig lera.
2. Mörk, gråbrun, grusig lera med flera stenar i kanten ca 0,10 m.

Hästholmen 7:1, FU 09
Västra Tollstad socken
Ödeshögs kommun, Ög
RAÅ 236
Plan- och profirritning
Skala 1:20 och 1:10
Dnr 180/09
2009-08-04 Rickard Lindberg
Renritning Johan Levin

På uppdrag av Ödeshögs kommun utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning inom Hästholmen 7:1 under augusti och september 2009. Den arkeologiska förundersökningen utfördes inom RAÄ 236, ett grav- och boplatsområde. Totalt öppnades 28 schakt. I schakten framkom ca 270 anläggningar i form av gravar, kulturlager och boplatsanläggningar. Fem brandgravar, en skelettgrav och ca 70 boplatsanläggningar undersöktes. Fynd av bland annat keramik, järnföremål och stenmaterial togs tillvara. Dateringarna visar på två olika kronologiska faser där boplatsanläggningar daterats till äldre bronsålder (period II och III) medan gravarna härrör från äldre järnålder och skiftet mellan förromersk och romersk järnålder.